

A FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

TÁJÉKOZTATÓJA

2017. ÉVI TAPASZTALATAIRÓL

2018.

I. A Testület tájékoztatója 2017. évi tapasztalatairól

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 6/A. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) „működésének és eljárásainak tapasztalatairól évente tájékoztatja az Országgyűlés rendészeti, valamint emberi jogi ügyekben feladatkörrel rendelkező bizottságait”.

Ezen kötelezettségének a 2017. évet illetően a Testület az alábbiak szerint tesz eleget.

II. Összefoglaló a 2017. év legfontosabb eseményeiről

2017-ban a Testület életében az alábbi jelentősebb események történtek:

A Független Rendészeti Panasztestületnél a korábbiakhoz hasonlóan a 2017. év is mozgalmasan telt, amely során tovább mélyítette hazai és nemzetközi kapcsolatait, növelte szakmai presztízsét valamint az állampolgárok körében is ismertebbé vált.

A Független Rendészeti Panasztestület 2017-ben is részt vett az Országos Rendőr- és Tűzoltónapon a Városligetben, amely során tovább mélyítette kapcsolatait a rendvédelmi szervezetekkel, illetve közvetlen kapcsolatba került állampolgárok széles rétegével.

2017. május hónapjában a Független Rendészeti Panasztestület elnöke Dr. Lukács Tamás a jelen hónap első hetében „Migráció: Vallások Határok Nélkül - Az Európai és Amerikai Perspektívák” című nemzetközi konferencián (SK) vett részt, ahol a testületet képviselve tartott tematikus előadást migráció európai perspektíváinak témakörben. Az eseményt a Szlovák Egyházi és Kulturális Minisztérium, a Nemzetközi Jogi és Vallástudományi Központ (U.S.A.) és a Nagyszombati Egyetem Oktatási Kar szervezte, vendégek voltak továbbá: Dr. Elizabeth A. Clark a Nemzetközi Jogi és Vallástudományi Központ társigazgatója (U.S.A.), Dr. Torsten Moritz az Európai Egyházak Migrációs Bizottságának Ügyvezető titkára (Belgium), Pavla Bendová a Kulturális Minisztérium Vallásügyi Igazgatósága részéről (CZ), JUDr. Ján Juran a Kulturális Minisztérium Vallásügyi Igazgatóság részéről (SK), Dr. Martin Vernarsk a Pavol Jozefa Šafárika Egyetem részéről (SK).

A fentiek mellett 2017. május hónapban a Független Rendészeti Panasztestület képviselőjében az elnök, dr. Deák-Kondákor Dóra mb. titkárságvezető volt jelen a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ által szervezett, három napos vezető továbbképző programon, amelynek témája „A gyülekezési jog és a tömegrendezvények rendőri biztosítása” volt. A továbbképzésen rendőrelőadók, jogászok, pszichológusok és

más szakértők tartottak előadást. A Független Rendészeti Panasztestület elnöke, Dr. Lukács Tamás is szerepelt az előadók listáján, aki az FRP szempontjából vázolta a témával kapcsolatos tapasztalatokat, észrevételeket.

Szintén a 2017. év kiemelkedő májusi eseményeihez tartozik, hogy Dr. Cservák Csaba a Testület tagja, a tavaszi tanulmányi félévben vendégelőadóként szerepelt a párizsi Dauphine Egyetemen, amely során többek között a Független Rendészeti Panasztestület, magyar alapjogvédelmi intézményrendszerben betöltött pozíciójáról tartott előadást francia egyetemi hallgatóknak.

Megemlítendő továbbá, hogy a Független Rendészeti Panasztestület képviselőjében dr. Rónai Orsolya mb. titkárságvezető és dr. Kövesdán-Tóth Zita részt vettek a 2017. szeptember 14-15. Strasbourgban megrendezett 3. IPCAN konferencián. A nemzetközi szintű egyeztetést az Európa Tanács és a francia ombudsmani hivatal közösen szervezte meg, amelynek a témája "Az alapvető jogok és szabadságok erősítése a terrorizmus elleni harcban" volt. Napjaink egyik legaktuálisabb kihívását vizsgálták a felső bíróságok, az Unió Bírósága, a főügyészségek, a rendőrfőkapitányok, az ombudsmanok, a panasztestületek és az NGO-k képviselői.

A 2017. év eseményei vonatkozásában kiemelendő még, hogy az Országgyűlés Honvédelmi és rendészeti bizottsága a 2017. november 9-i, csütörtöki ülésén megvitatta és elfogadta a Független Rendészeti Panasztestület 2014-2016. évi tapasztalatairól szóló beszámolóját, illetve a 2016. évi tapasztalatairól szóló tájékoztatóját.

III.A Testület által vizsgált ügyek tanulságai

Ebben a fejezetben a Testület által elfogadott állásfoglalások lényeges tartalmi elemeit fogaljuk össze röviden. Az ismertetés nem tartalmazza az elutasító döntések és azon megszüntetéses esetek bemutatását, amelyekben érdemi vizsgálat lefolytatására nem került sor. Az intézkedést foganatosító szervhez való áttételt elrendelő, az eljárást – érdemi vizsgálatot követően – megszüntető, illetve az országos rendőrfőkapitánynak, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatójának és a terrorizmust elhárító szerv főigazgatójának megküldött állásfoglalásokon keresztül a Testület gyakorlatát az Rtv. szakaszainak sorrendjére épülő logikai rendben mutatjuk be.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, és a kényszerítő eszköz alkalmazása kapcsán folytathat vizsgálatot.

1. A rendőrség működésének általános elvei és szabályai

1.1. Az emberi méltóság és az emberek jogainak védelme

2. § (1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.¹

Az Rtv. I. fejezetében található, annak 2. § (1) bekezdésébe foglalt rendelkezés – amely szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait” – olyan általános elve a rendőri tevékenységnek, melynek át kell hatnia minden intézkedést, így a Testület által vizsgálható, az V. és VI. fejezetben szabályozott intézkedések végrehajtását is, és megsértése valamennyi – köztük a Testület hatáskörébe tartozó – rendőri fellépés vonatkozásában számon kérhető. Ezt az álláspontot támasztja alá az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése is, amelynek értelmében a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően (azaz a 2. § (1) bekezdést is figyelembe véve), részrehajlás

---

¹ Az alcímek elején található jogszabályrészletek [Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 31/2011. (IX.22.) BM rendelet] a 2017. december 31. napján hatályos állapotot tükrözik, míg az állásfoglalások ismertetésében hivatkozott jogszabályrészletek a kifogásolt rendőri intézkedés napján hatályban lévő joganyagot tartalmazzák.

nélkül intézkedni, amely norma annak ellenére beemeli az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabály érvényesülésének vizsgálatát a Testület hatáskörébe, hogy az egyébként az Rtv. IV-VI. fejezetén kívül esik.

Erre a gondolatmenetre építve a Testület elsősorban a rendőri fellépés jellegének, minőségének megítélése kapcsán fejtette ki nézeteit. A Testület a rendőri hangnem megítélése során a *65/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalása* Indokolása II. részének 3. pontjában megfogalmazottakat tartja irányadónak, amely álláspontot az országos rendőrfőkapitány is osztotta a 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. számú határozatában. Az országos rendőrfőkapitány határozatában a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt mondta ki, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti ki az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését”. A Testület ezért attól függetlenül vizsgálja azt, hogy az intézkedő rendőr által tanúsított hangnem és viselkedés alkalmas volt-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére, hogy a panaszos milyen magatartást tanúsított.

A Testület a legtöbb esetben nehéz helyzetben van a rendőri intézkedések alkalmával az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése érvényesülésének vizsgálatakor, főleg az intézkedő rendőrök stílusa, fellépési módja, és az általuk használt hangnem megítélése tekintetében. Ezeket a körülményeket ugyanis az ügyek többségében nehéz rekonstruálni még felvilágosítás-kéréssel is, mert a kifogásolt intézkedéseknél jellemzően csak az intézkedő rendőr és az intézkedés alá vont panaszos van jelen, akiknek az elmondásai többnyire teljesen ellentétben állnak egymással, egyéb, az ellentmondás feloldását lehetővé tévő bizonyíték pedig ritkán áll a Testület rendelkezésére.

A *273/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalás* alapjául szolgáló beadvány szerint a panaszos – egyebek mellett – azt sérelmezte, hogy közlekedésrendészeti intézkedés során az őt igazoltató rendőr azt kérdezte tőle, hogy korábban BMW-je volt-e neki, mert abban nem szokás irányjelzőt használni. A Testület megállapította a rendőri intézkedés emberi méltóságot sértő jellegét, mivel a rendőr már az intézkedés kezdetén szükségtelenül személyeskedő stílust használt, továbbá azért, mert a rendőr arra hivatkozott: hangját azért emelte meg, mert a panaszos is hangos volt. Az állásfoglalásban a Testület rámutatott arra, hogy a rendőr nem tartotta szem előtt, hogy az intézkedés foganatosításakor fokozott tolerancia várható el.

Szintén a 2. § szabályait hívja fel akkor a Testület, ha más olyan speciális szabály nincs az Rtv.-ben, amely az adott szituációt szabályozná. Az alább részletezett, *267/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalás* alapjául szolgáló panaszbeadvány szerint a panaszost – aki kiskorú fiát utasként szállította – közlekedési szabálysértés miatt megállították, és viselkedése miatt előállították. A rendőrök a panaszos gépkocsiját a fiúval együtt az utcán hagyták. A Testület rámutatott: az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat ugyan nem tartalmaz konkrét rendelkezést abban a tekintetben, hogy milyen kötelezettségei vannak olyan esetben a

rendőrnek, ha az intézkedés helyszínén (vagy annak közelében) vagyontárgy vagy kiskorú személy marad őrizetlenül – a Szolgálati Szabályzat mindössze a lakásból való előállítás esetére tartalmaz vagyonsvédelmi előírásokat, illetve a hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyerekekről történő gondoskodás érdekében történő intézkedést említi [15. § (1)-(2) bekezdés], míg az Rtv. egy helyen említi kifejezetten a vagyonsvédelmi kötelezettségét [39. § (3) bekezdése a magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen való intézkedés szabályai között emeli ki, hogy a birtokos távollétében történt behatolást követően (...) a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonsvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni] –, de rámutatott arra, hogy az Rtv. 2. §-a (, illetve Rtv. 17. § (1) bekezdése) olyan alapelvi szintű rendelkezés, amely alapján kimondható: nemcsak a lakásban maradó, hanem egy annál tágabb körbe tartozó – az intézkedés helyszínén maradó – vagyontárgyak és gondozásra szoruló személyek tekintetében is fennáll az eljáró rendőrnek az a kötelezettsége, hogy a tárgyat / személyt biztonságba helyezze. A rendőri mulasztással sérült a panaszos tulajdonhoz való alapvető joga is, míg a fia vonatkozásában a személyi biztonságához (azon belül személyes biztonságához) való jog megsértését állapította meg a Testület.

Szintén a fenti jogszabályhelyet hívja fel a Testület az élelmezéssel kapcsolatos panaszok elbírálása során.

A 198/2017. (IX. 28.) számú állásfoglalásban vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszos beadványában előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök méltatlan bánásmódban részesítették őt, és nem megfelelően intézkedtek. A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedést jogszerűen és indokoltan fogatosították a rendőrök. A kórházba szállítás elmaradása által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Az intézkedés időbeli terjedelmével az intézkedő rendőrök nem sértették meg az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményt. A rendőri nyelvhasználat kérdésében a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült. Érdemi rendőrségi cáfolat hiányában a Testület valószínűként fogadta el a panaszosi állítást, miszerint a rendőrök az intézkedés során nem biztosították számára ivóvizet, illetőleg nem használhatta az illemhelyiséget, ezáltal csekély mértékben sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. A rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

1.2. A törvény előírásainak megfelelő feladatellátás kötelezettsége

11. § (1) A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

(2) A rendőrség a belső szervezetét és működésének részletes szabályait, az utasítás kiadás rendjét úgy kell kialakítani, hogy az utasítás kiadójának és végrehajtójának egyéni felelőssége mindenkor megállapítható legyen.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésében foglalt általános követelményt – miszerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni – számos esetben vizsgálta a tavalyi év során is, melyekre a konkrét intézkedések vizsgálatánál kitérünk.

1.3. Intézkedési kötelezettség

13. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

[...]

(3) Ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

14. § A rendőr közreműködik a közbiztonságot fenyegető veszélyhelyzet elhárításában. Ha a veszélyhelyzet elhárítása más szerv feladatkörébe tartozik, de beavatkozására csak késedelmesen van lehetőség, a rendőr haladéktalanul gondoskodik a veszély elhárításáért felelős hatóság vagy más szerv értesítéséről.

A rendőrség intézkedési kötelezettségével kapcsolatos panaszok kapcsán a Testület fontosnak tartja a töretlen gyakorlatára való utalást, miszerint a tényállásszerűséget eljárásában kizárólag a rendőri intézkedés jogszerűsége szempontjából vizsgálja. Ha tehát az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (például bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panasztételhez való alkotmányos joga. A Testület megállapításai ugyanakkor nem terjedhetnek ki a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való

állásfoglalásra is, mivel az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy a büntető hatóság szerepét.

Ugyanezt a megközelítést alkalmazza a Testület akkor is, amikor a panasz tárgya az, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény, vagy szabálysértés sértettjének (elszenvedőjének) nem adta meg a tőle elvárható segítséget. A Testületnek ezen esetekben két dolgot kell vizsgálnia: egyrészt fel kell tárnia, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is értékelnie kell, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák felhatalmazták és kötelezték őket annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

Ezen jogszabályhely alapján vizsgálta a Testület a 147/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalásban érintett ügyet. A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, ezért a panaszt megküldte az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A panaszos beadványában azt kifogásolta, hogy közúti közlekedési balesettel okozott rongálással kapcsolatos rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök elmulasztották a szonda alkalmazását.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőröknek – bejelentés nyomán – intézkedési kötelezettségük keletkezett. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát csekély mértékben sértette a rendőrségi dokumentáció pontatlan volta, illetőleg az, hogy a rendőrség saját munkaszervezési nehézségeire hivatkozott annak kapcsán, hogy milyen indokból nem végezték el a szondázást. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát továbbá csekély mértékben sértette az, hogy az intézkedő rendőrök – jogszabályi kötelezettségük ellenére – nem alkalmazták alkoholszondát a közúti közlekedési baleset helyszínén. Ezek a sérelmek együttesen alkalmasak voltak arra, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos sérelmét okozzák.

1.4. Részrehajlásmentes intézkedés kötelezettsége

13.§ (2) A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményére tekintettel a rendőri intézkedés törvényi feltételeinek megvalósulása esetén a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül – bárkivel szemben – köteles eljárni. A rendőri intézkedés során fajra, nemre, vallásra, politikai meggyőződésre vagy más hasonló tulajdonságra, helyzetre tekintettel különbséget

tenni nem szabad, e minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A fenti jogszabályhelyen rögzített részrehajlásmentes intézkedés kötelezettsége magában foglalja, hogy a rendőri fellépés az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). Vizsgálata során a Testület az intézkedés valamennyi körülményét mérlegelve értékeli, hogy felmerül-e olyan körülmény, amely alátámasztja a panaszos azon kifogását, hogy reánézve az intézkedés megfelelő indokok nélkül volt hátrányosabb, mint másra.

Ez elmúlt évben is számos panasz érkezett az intézkedések részrehajló volta miatt, ám ezeket a Testület vagy nem találta megalapozottnak, vagy az ellentmondó bizonyítékok miatt – egyéb bizonyíték hiányában – nem tudott az alapjogsértésről érdemben dönten.

1.5. Arányosság követelménye

15. § (1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az arányosság 15. §-ában foglalt követelményének teljesülését 2017-ben is számos megközelítésben vizsgálta a Testület. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy mivel ez az előírás általános kötelezettséget teremt a rendőrség részére, ennek a kötelezettségnek a megvalósulását jellemzően nem önmagában vizsgálja a Testület, hanem mindig valamely egyéb intézkedés (például az előállítás jogalapja, annak időtartamának arányossága) vizsgálatánál merül fel mögöttes szabályként.

1.6. Jogok korlátozásának a lehetősége

17. § (1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A 156/2017. (VII. 6.) sz. állásfoglalás alapjául szolgáló panaszügyben a panaszos azt sérelmezte, hogy bűncselekmény elkövetéséről (falopásról) tett bejelentést a segélyhívó számon, és kérte, hogy azt névtelen bejelentésként kezeljék, ennek ellenére a házához szolgálati járművel egy járőr érkezett, aki hangosan – más személy füle hallatára – megkérdezte, hogy a panaszos tette-e a bejelentést. A Testület megállapította, hogy az adatgyűjtés céljából a panaszoshoz kiérkező rendőr nem a tőle elvárható körültekintéssel járt el, ezért csekély mértékben sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

1.7. Hozzátartozó vagy más személy értesítési lehetősége

18. § (1) A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

Számos panaszos beadványa kapcsán vizsgálta a Testület a 18. §-ban foglalt rendelkezések alapján a fogvatartott panaszosok alapvető jogainak érvényesülését is. A hozzátartozó kiértesítésével kapcsolatban a Testület már több esetben kifejtette, hogy az Rtv. elsősorban a fogvatartott számára biztosítja az értesítési lehetőséget, és a rendőrségre csak akkor hárítja ezt a kötelezettséget, illetve jogot, ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy értesíthesse a kívánt személyt.

A 255/2017. (XI. 9.) számú állásfoglalásban a Testület a tisztességes eljáráshoz való jog csekély fokú sérelmét állapította meg abban az ügyben, amelynek alapjául szolgáló panaszban a panaszos azt sérelmezte, hogy előállították, ruházatát átvizsgálták, mobiltelefon használatot nem engedélyeztek számára, illetve állapotos feleségét nem értesíthette. A Testület megállapítása szerint a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti előállítás jogszerű, indokolt és arányos volt, az intézkedés alatti telefonhasználat korlátozása sem sértette a panaszos alapjogát, ugyanakkor jogsérelmet idézett elő az, hogy az előállításra vonatkozó panaszosi nyilatkozatokat nem megfelelően dokumentálták: a rendőrség az előállítás során kitöltésre kerülő nyilatkozattal azt igazolta, hogy a panaszos nem kérte hozzátartozó/képviselő kiértesítését. Az irat alján ugyanakkor nem tüntették fel, hogy a panaszos a nyilatkozatokat mikor tette, így a Testület nem tudta kizárni, hogy a panaszos korábban valóban kérte a felesége kiértesítését. (A rendőrségi gyakorlat szerint ugyanis az előállítással kapcsolatos nyilatkozatokat sok esetben csak közvetlenül az intézkedés alá vont szabadítása előtt töltik ki.)

1.8. Szolgálati fellépés

20. § (1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset képez kivételt, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti; ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezik a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdései. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése – akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Amint azt a Testület korábbi éveken is számos állásfoglalásában kifejtette, az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben

gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést fogantató személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ezek hiányában ugyanis nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszt, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben fogantató intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő és XXVIII. cikkében biztosított jogorvoslathoz való jogra tekintettel.

A szolgálati fellépés módja a Testület megállapítása szerint több ízben vagy nem az előírások szerint történt, vagy hiányoztak az intézkedések kötelező formai elemei, ami miatt a Testület a tisztességes eljáráshoz való jog – általában csekély fokú – sérelmét állapította meg. Rendkívül általánosnak mondható az a jelenség, hogy a rendőrök intézkedéskor nem közlik a nevüket, azonosító számukat, nem mutatják fel a jelvényüket és nem közlik – gyakran kérésre sem – az intézkedésük tényét, célját, jogalapját.

Sajnos az ilyen jellegű kifogások kapcsán is elmondhatóak az Rtv. 2. §-ánál kifejtettek, azaz, hogy a Testület a legtöbb esetben nehéz helyzetben van, mivel ezeket a körülményeket az ügyek többségében nehéz rekonstruálni még felvilágosítás-kéréssel is. Egyrészt ez egy szóban teljesítendő kötelezettség a rendőr részéről, másrészt a kifogásolt intézkedéseknél jellemzően csak az intézkedő rendőr és az intézkedés alá vont panaszos van jelen, akiknek az elmondásai többnyire teljesen ellentétben állnak egymással, egyéb, az ellentmondás feloldását lehetővé tévő bizonyíték e tekintetben is ritkán áll a Testület rendelkezésére.

A Testület korábban már több állásfoglalásában azt is kifejtette, hogy amennyiben az intézkedés megkezdése előtt az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése által megkívánt közlés teljesítése valamilyen okból veszélyezteti az intézkedés eredményességét, akkor ebben az esetben a rendőröknek a fogantató intézkedés befejezésekor kell (kellett volna) eleget tenniük a tájékoztatási kötelezettségüknek. A rendőrök jelentései azonban ilyen eredményességet veszélyeztető körülményről általában nem adtak számot. Fentieknek megfelelően a Testület az alapjogsértés vizsgálata során azon tényből indult ki, hogy a rendőrök nem mutatkoztak be, és nem azonosították magukat. Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök bemutatkozására, azonosítására, valamint az intézkedés tényének közlésére vonatkozó, rendőrség által nem cáfolt panaszosi kifogások kapcsán sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. Az intézkedés céljának közlésével kapcsolatban a Testület a panaszosi és rendőri állítások közt húzódozó ellentétet feloldani nem tudta, ezért e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület több állásfoglalásában is kifejtette, hogy egyrészt csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személlyel/kényszerítő eszköz elszenvedőjével annak okát olyan

részletességgel közlik, ami alapján megfelelően meg tudja ítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét; másrészt pedig a panasz lehetőségére való figyelemfelhívás a Testület eljárásáról való tájékoztatást is magába kell, hogy foglalja.

A Testület a *99/2017. (V. 25.) számú állásfoglalás*ban megállapította: azzal, hogy a panaszos személyesen akart a rendőri szervnél panaszt tenni, de a helyszínen a rendőr azt közölte vele, hogy rendszerhiba miatt azt nem felvenni, ezért menjen át egy másik rendőrkapitányságra, a rendőrség nem járt el megfelelően. Tekintettel arra, hogy a panaszos határidőben előterjesztette a Testületnél a panaszát, a jogorvoslathoz való jogát nem érte sérelem, de a Testület indokoltnak találta a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét megállapítani.

A *145/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalás*ban vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a panaszt áttette az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A panaszos beadványában előadta, hogy a B. Rendőrőrs állományához tartozó rendőr intézkedése során nevét és beosztását a panaszos kérése ellenére nem közölte. Ennek a rendőrnek jelenlétében a panaszos édesanyja és a panaszos édesanyjának barátnője többször életveszélyesen megfenyegették a panaszost, annak volt feleségét és gyermekeiket. A panaszos előadása szerint a rendőr a fenyegetésben tevékenyen részt vett, mivel a panaszost és volt feleségét folyamatosan előállítással, gyerekeit pedig állami gondozásba vétellel fenyegette. A panaszos véleménye szerint a rendőr magatartása is zaklató és félelemkeltő volt, a panaszos gyermekei az eset után folyamatos nyugtatásra szorultak.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedést jogszerűen és indokoltan foganatosították a rendőrök. Az intézkedés során a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának sérelme nem megállapítható a rendőrök fenyegető fellépésének vonatkozásában a bizonyítékok csekély volta miatt. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély sérelme állapítható meg abban a vonatkozásban, hogy az intézkedő rendőr szabályos igazolás megtörténtét nem támasztotta alá a rendőri dokumentációban.

A Testület megállapítása szerint az *142/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalás* alapjául szolgáló ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A Testület a panaszt áttette az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A panaszos felháborodása a rendőri intézkedéssel kapcsolatban abból adódott, hogy nem értette, hogy miért szondáztatták meg álló jármű mellett, mikor feleségénél volt a kulcs. Ha a rendőr úgy gondolta, hogy vezetés közben fogyasztott alkoholt, miért nem ott a helyszínen végezte el a szondáztatást.

A Testület megállapítása szerint a panaszos gyanú felkeltésére alkalmas viselkedése nyomán a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A Testület megítélése szerint a rendőr kezdeti intézkedése során megfelelően teljesítette kötelezettségét, azonban elmulasztotta a panaszos megfelelő tájékoztatását azzal kapcsolatban, hogy őt intézkedés

alá vonta és nem hagyhatja el a helyszínt. Ezek alapján megállapítható, hogy csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület arra a megállapításra jutott, hogy az igazoltatás vonatkozásában nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, és azáltal sem, hogy a vele való első interakció során nem szondázták meg. Az előállítás vonatkozásában a Testület megítélése szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga, mivel arra kellő jogalap birtokában került sor; illetve az előállítás az elérni kívánt céllal arányos volt, és annak hossza sem volt jogsértő.

1.9. Segítségnyújtási és tájékoztatási kötelezettség

24. § (1) A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

(2) A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

(3) A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

(4) A rendőrt a jogainak érvényesítése végett bárki felkérheti más személy igazoltatására. Ha az igazoltatást kérő valószínűsíti, hogy az igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik, és a személyazonosságát igazolja, a rendőr a kérést teljesíti. Az igazoltatott adatait - a 24/A. § (1) bekezdésében foglaltakat kivéve - a rendőrkapitányság adja ki az igazoltatást kérőnek, ha az adatokhoz fűződő jogosultságát hitelt érdemlően igazolja.

(5) Ha az igazoltatást kérő az igazoltatást követő 8 napon belül az adatok kiadását nem kéri, vagy a jogosultságát nem igazolja, az igazoltatottnak a (4) bekezdés alapján felvett adatait meg kell semmisíteni.

(6) Az adatok kiadásáról az igazoltatott személyt írásban értesíteni kell. Az értesítésben közölni kell az igazoltatást kérő igényének indokait. Ha az igazoltatott kéri, az igazoltatást kérő személyazonosító adatait vele közölni kell.

A 183/2017. (VII. 27.) számú állásfoglalás alapjául szolgáló panaszbeadvány szerint a panaszos azt sérelmezte, hogy egy elhúzódó közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében a rendőrök vele szemben szabálysértési feljelentést tettek, és a rendőrség a szabályszegést tévesen jelölte meg a jegyzőkönyvben: a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire vonatkozó szabályok megsértése helyett a biztonsági öv használatára vonatkozó szabályok megsértése rovatot húzta alá a rendőr, holott a rendőri intézkedés során mindvégig azt jelölte meg a rendőr, hogy a panaszos a fényjelző készülék sárga

jelzésénél fordult be, és már a tilos jelzésen haladt át. A Testület a téves dokumentáció miatt megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, mértékét azonban csekélynek értékelte.

Úgyszintén a tisztességes eljáráshoz való jog csekély fokú sérelmét állapította meg a Testület a *269/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalásban*. A panaszos – akinek vonatkozásában a bíróság jogerős határozattal rendezte a kiskorú gyermeke láthatását – az iskolához, illetve a gyermek édesanyjának lakásához is rendőri segítséget kért, hogy találkozhasson gyermekével, azonban a rendőrök az iskolából kitessekelték, a második esetben pedig nem nyújtottak neki segítséget, hogy láthassa gyermekét, és álláspontja szerint a rendőri intézkedés diszkriminatív jellegű volt. A Testület a panaszos által rendelkezésre bocsátott hangfelvétel alapján megállapította, hogy a rendőrök az iskolánál nem jártak el megfelelően: nem közölték az intézkedésük okát, nevezetesen azt, hogy az Rtv. 24. §-a alapján, mivel az iskola segítséget kért, azért intézkedtek, illetve igazoltatták a panaszost. A gyermek édesanyjának lakásánál történt segítségnyújtást ugyanakkor a Testület megfelelőnek, a rendőri intézkedést pedig részrehajlásmentesnek találta. Rámutatott ugyanakkor, hogy a kapcsolattartási ügyekben akkor jár el helyesen a rendőr (amellett, hogy megfelelően türelmes, és toleráns), ha objektíven, tárgyilagosan jár el az intézkedés során, magánvéleményét nem fejt ki, kerüli a személyeskedést.

A *239/2017. (XI. 9.) számú állásfoglalásban* vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszos két azonos napon történő intézkedéssel kapcsolatban tett panaszt. Az első szerint panaszolta, hogy az intézkedés során nem kértek a helyszínen lévőkötől személyi igazolványt, a másodikban pedig azt sérelmezte, hogy a rendőrségen nem vették fel a feljelentését. A Testület megállapította, hogy 2017. február 12-én 18 óra 45 perckor a rendőrség kellő jogalap birtokában járt el és vonta intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök az azonosítási kötelezettségüknek eleget tettek-e, azaz a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme ebben a tekintetben nem megállapítható. Nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga azáltal, hogy az intézkedő rendőr „bemondás” útján állapította meg a helyszínen tartózkodó személyek személyazonosságát. A 2017. február 12-én 20 órakor történő események időtartama által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, az arányosság követelményének megfelelően járt el a szolgálatirányító. Megállapítható, hogy a rendőr által a panaszosnak nyújtott tájékoztatás téves voltára tekintettel csekély mértékben sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

2. Rendőri intézkedések

2.1. Igazoltatás

29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(3) Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

(4) A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

(5) A igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

(6) A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

(7) Az igazoltatás során rögzített adatokat - kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra - az intézkedés befejezését követő száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 24. § (4) bekezdése szerinti igazoltatás során rögzített adatok 24. § (5) bekezdésében meghatározott törlési idejére.

(8) E § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.

A 217/2017. (IX. 28.) számú állásfoglalásban a Testület a panaszos személyes adatok védelméhez, a tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos sérelmét állapította meg, illetőleg kimondta azt is, hogy az egyenlő bánásmód követelménye sérült a rendőri intézkedés során, amikor is a hajléktalan panaszost igazoltatták, és annak okaként az „általános igazoltatást”, illetve a fokozott ellenőrzést jelölték meg a rendőrök. A rendőrség tájékoztatása szerint fokozott ellenőrzés volt érvényben az egész ország területén a kérdéses időpontban annak érdekében, hogy a rászoruló személyeket a téli időjárási viszonyok következtében fenyegető veszélyhelyzetektől megóvják. A panaszolt esetben azonban a kiadott ORFK utasításban meghatározottak nem álltak fenn: a panaszost nem körzeti megbízott és nem elhagyatott (ritkán lakott részen) igazoltatta, nem adtak neki tájékoztatást a legközelebbi rendőri szerv, illetve a karitatív szervezetek szolgáltatásairól és elérhetőségéről, nem egy, az állapotánál fogva láthatóan rászoruló, önmagáról tartósan vagy a téli időjárási viszonyok miatt átmenetileg gondoskodni nem tudó személyről volt szó, akit mentővel kellett elszállítani, továbbá nem kért segítséget a panaszos az elhelyezése érdekében. A panaszossal szemben egyéb intézkedés az igazoltatáson kívül nem történt, vele szemben eljárás nem indult. A Testület továbbá úgy ítélte meg: azzal, hogy a rendőrök más személyt nem vontak intézkedés alá, a panaszost a ruházata és feltételezett hajléktalan státusza alapján igen (illetve a rendőrség egyéb, intézkedést megalapozó körülményt – bűncselekmény / szabálysértés gyanúját – nem jelölt meg), megalapozta az intézkedés részrehajló jellegét. A panaszos által sérelmezett panaszjogról kioktatás megtörténte tekintetében, az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt, a Testület alapjogi sérelmet nem tudott megállapítani.

Az országos rendőrfőkapitány határozatában úgy foglalt állást, hogy az igazoltatás kellő jogalap hiányában történt, ami sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát, valamint az igazoltatás időtartama alatt a szabad mozgáshoz való jogát. Rámutatott arra, hogy a rendőrség hivatkozása – miszerint a panaszos személyes adatait nem rögzítették, annak megismerésére az intézkedő és az igazoltatott közötti bizalmi, kommunikációs kapcsolat kiépítése céljából volt szükség, melynek célja éppen a panaszosnak az időjárási körülményektől való megóvása és a hajléktalan szálló igénybevételére történő felhívása volt – helytelen volt, mivel a hivatkozott ORFK utasításban foglalt intézkedési kötelezettséget megalapozó körülmény (pl. mentővel történő elszállíttatás, elhelyezés érdekében történő segítség kérése) nem merült fel. A rendőr és az intézkedés alá vont személy közötti kommunikáció kialakításának szándéka nem szolgáltat

törvényes alapot a személyes adatok megismeréséhez, arra számos más mód is kínálkozik. A rendőrség által hivatkozott, „segítő szándékú” intézkedés nem akadály a személyazonosság megállapításának, de önmagában nem is elegendő az intézkedés fogantatásához, ahhoz valamelyik törvényi feltétel megléte elengedhetetlenül szükséges. A panaszos személyes adatainak az igazoltató rendőr által kellő jogalap nélkül történő megismerésével sérült a személyes adatainak védelméhez fűződő alapjoga, azaz bekövetkezett a joghátrány.

A Testület a panaszos személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos sérelmét állapította meg a 70/2017. (IV. 27.) számú állásfoglalásban is. Az alapul szolgáló beadvány szerint Budapest forgalmas közterületi részén a rendőrök három hajléktalant is igazoltattak, amire felfigyelt a panaszos, ezért a rendőröktől a férfiak igazoltatásának okát megkérdezte (a rendőrség azt a tájékoztatást adta, hogy a környéken sok a hajléktalan, és sokat körözhetnek közülük). A rendőrök azt követően a panaszost is igazoltatták, annak okát azonban nem közölték. A Testület kimondta, hogy a panaszossal szembeni intézkedés jogalap nélkül történt, egyben retorziós jellegű is volt.

Nemcsak az igazoltatás, hanem annak elmulasztása is előidézhethet alapjogi sérelmet az állampolgár vonatkozásában, amire a Testület a 63/2017. (IV. 27.) sz. állásfoglalásban mutatott rá. Az alapul szolgáló ügyben a panaszos azt sérelmezte, hogy az őt személy szerint ismerő, vele haragos viszonyban álló rendőr a közlekedésrendészeti intézkedés során elfogultan intézkedett. A felnőttkorú panaszost egy ismerőse a kerékpár csomagtartóján szállította. A panaszos a szabálysértés elkövetését nem vitatta, és a Testület is azt állapította meg, hogy a közrend védelme érdekében a rendőrnek intézkedési kötelezettsége keletkezett. Ugyanakkor azzal, hogy a rendőr a panaszos igazoltatását elmulasztotta, viszont – az arányosság elvének figyelmen kívül hagyásával – a helyszíni intézkedések helyett szabálysértési feljelentéssel élt, valamint a panaszost nem nyilatkoztatta a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve felelősségéről, többszörösen és súlyosan sértette a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. A rendőr továbbá az intézkedés kezdetén nem hívta fel a panaszos figyelmét, hogy arról felvétel készítését, így a mulasztás szintén sértette a panaszos említett alapjogát. (A Testület a szolgálati fellépésre vonatkozó követelmények teljesítése, illetve a rendőri intézkedés részrehajló jellege tekintetében – az ellentmondó bizonyítékok miatt – nem állapíthatta meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, illetve az intézkedés diszkrimináció tilalmába ütköző jellegét.)

2.2. Fokozott ellenőrzés, ruházatátvizsgálás

30. § (1) A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása

érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(4) A rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

31. § (1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A fokozott ellenőrzés ideje alatt kifejtett rendőri magatartással kapcsolatos álláspontját a Testület már többször kifejtette. Megállapítható, hogy a jogszabályi háttér meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésével teljes mértékben megkerülhető az igazoltatás célhoz kötöttségének és megalapozottságának követelménye. Az egyes esetekben vizsgálható egyfelől, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e; másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

Az Rtv. 30. és 31. §-aiban szabályozott fokozott ellenőrzés keretében fellépő rendőrök magatartásának jogszerűségét a 2016-os évben ismét számos alkalommal kérdőjelezték meg beadványaikban a panaszosok. A Testület gyakorlata során többször találkozott azzal a helyzettel, hogy az intézkedő rendőrök egy hatályban lévő fokozott ellenőrzési utasításra hivatkozva igazoltatnak olyan személyeket, akik nyilvánvalóan saját, jól konkretizálható magatartásuk kapcsán kerülnek a hatóság látókörébe, és nem pusztán azért, mert valamely nyilvános helyen, vagy a közterület kijelölt részén tartózkodnak. Ilyen esetekben általában maguknak az intézkedő rendőröknek sem egyértelmű, hogy az Rtv. melyik szakaszára

hivatkozzanak az igazoltatás jogalapjaként: a fokozott ellenőrzést szabályozó 30. §-ra, vagy a „rendes”, egyedi gyanúokon alapuló igazoltatásról rendelkező 29. §-ra. Gyakori, hogy az intézkedéssel kapcsolatban kiállított iratok mindkét jogalapra hivatkoznak.

2.3. Előállítás

33. § (1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

- a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;**
- b) aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki;**
- c) akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el;**
- d) aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kiadatási letartóztatás, a kiadatási letartóztatás, az ideiglenes átadási letartóztatás, az átadási letartóztatás, az ideiglenes végrehajtási letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, valamint a távollátás szabályait megszegte, illetőleg, aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés vagy a javítóintézeti nevelés alól magát kivonta;**
- e) akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik;**
- f) aki az ország területén jogellenesen tartózkodik;**
- g) akinek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 38. § (5) bekezdése alapján büntetés-végrehajtási őrizetbe vétele szükséges.**

(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

- a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;**
- b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;**
- c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétele vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;**
- d) aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, valamint a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezésének hatálya alól engedély nélkül kivonja magát, és azt a gyermeket, akinek a felkutatását és előállítását gyermek átadására irányuló bírósági végrehajtás során rendelték el;**

e) aki a pártfogó felügyelet - külön törvényben meghatározott és a rendőrség hatáskörébe tartozó - szabályait megszegi;

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;

g) akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének van helye;

h) akit a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján védelem alá kell helyezni.

A fenti jogszabályhelyből kitűnik, hogy az előállítási okok egy része kötelezően előírja a szabadságelvonást [(1) bekezdés], míg a másik részük diszkrecionálisnak minősül, azaz a rendőr ezen okok szubjektív mérlegelése alapján, azaz nem kötelező jelleggel előállíthatja az érintett személyt, így a jogalkotó a rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy a panaszossal szemben szükséges-e a további intézkedések megtétele céljából előállítást alkalmazni [(2) bekezdés]. Ebből következik, hogy ezen utóbbi előállítási okok fennállása esetén az Rtv. 15. §-ában szabályozott szükségességi-arányossági teszt alapján kell döntést hozni a rendőrségnek abban a kérdésben, hogy elérhető-e az intézkedési cél az érintett személyi szabadsághoz való jog korlátozása nélkül.

A kötelező előállítási okokkal foglalkozott a Testület például az alábbi esetben.

A Testület a 136/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalásban a panaszos személyi szabadsághoz, emberi méltósághoz való jogának, illetve tisztességes eljáráshoz való jogának többszöri, súlyos sérelmét mondta ki. A panaszos azt sérelmezte, hogy a lakásából őt egy állítólagos ELMŰ tartozás, illetve a villanyáram jogtalan visszakapcsolása miatt előállították. Sérelmezte a ruházatátvizsgálást, kihallgatása elhúzódó jellegét; ezen túlmenően a panasztételi lehetőség és az iskolában tartózkodó lánya értesítése biztosításának megtagadását. A panaszos már a lakásán jogerős bírósági határozattal igazolta, hogy törvényesen megilleti a villamos-energia szolgáltatás, a rendőrök mulasztást követek el, mert az okirati bizonyítékot (ami egyértelműen kizárta a cselekmény bűncselekményi jellegét) figyelmen kívül hagyva foganatosították – szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érésre hivatkozással – az előállítást. (A ruházatátvizsgálás az előzőek miatt úgyszintén jogszerűtlen és indokolatlan volt, ami sértette a panaszos emberi méltósághoz való alapjogát). A rendőrség továbbá nem biztosította számára a hozzátartozó értesítésének lehetőségét, illetve panasztételi jogról nem megfelelő tájékoztatást kapott. Utóbbi panaszelemek tekintetében sérült a tisztességes eljáráshoz való joga is. [Rtv. 18. § (1) bek., 20. § (2) bek.]

A diszkrecionális előállítási okokkal – többek között – a következő ügyekben foglalkozott a Testület.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdése alapján előállított panaszosok esetében a Testület az intézkedés jogalapján túl annak arányosságát is megvizsgálta, mivel a hivatkozott törvényhely nem kötelező előállítási okokat jelöl, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési lehetőséget biztosít az előállítás szükségessége tekintetében. Ezen előállítási okok fennállása esetén az Rtv. 15. §-ában szabályozott szükségességi-arányossági teszt alapján kell döntést hoznia abban a kérdésben, hogy elérhető-e az intézkedési cél az érintett személyi szabadságának korlátozása nélkül.

A Testület a 155/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalásban megállapította a személyi szabadsághoz való jog súlyos fokú sérelmét abban a panaszügyben, amelyben a hivatásos vadász panaszos azt sérelmezte, hogy őt bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt az éjszakai órákban otthonából előállították. A gyanúsítás szerint a panaszos társaival együtt megjelent a kormányhivatal vadászati szakügyintéző irodájában hivatalos ügyintézés céljából, hogy a vadásztársasága nevében hirdetményt nyújtson be. Az ügyintézés ideje alatt a panaszos a lábával belülről kitámasztotta az ajtót, és az oda belépni kívánó kormánytisztviselő csak a panaszos figyelmeztetése után az irodába be akart menni egy kormánytisztviselő, azonban a panaszos az iroda ajtajában állt, lábával az ajtót kitámasztotta. A tisztviselő bekiabált az irodába, hogy beszélni akar a kollégájával, aki felszólította a panaszost, hogy engedje be kollégáját, aki a felszólításnak eleget tett azonnal, mivel szándéka a nyugodt ügyintézésre irányult, nem a dolgozó bejutásának megakadályozására. A Testület rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszolt esetben hiányzott a rendőrség által hivatkozott bűncselekmény elkövetésének már az egyszerű gyanúja is, ezért az előállítás jogalap nélkül történt.

Az előállítás időtartamára és az előállítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó kifogások vizsgálatára – többek között – az alábbi ügyekben került sor.

(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

(5) Nemzetközi szerződés rendelkezése alapján elfogott, illetőleg előállított külföldi személy személyi szabadsága legfeljebb az abban meghatározott időtartamig korlátozható.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

A 270/2017. (XII. 14.) sz. állásfoglalásban a Testület megállapította, hogy a rendőrség alapjogot súlyosan sértő intézkedést foganatosított a néhány nappal korábban síbalesetet szenvedett, ezáltal mozgáskorlátozott panaszossal szemben. A panaszos szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérést követő elfogását és előállítását a Testület indokoltnak és jogszerűnek találta, azonban az öt órát meghaladó fogvatartása úgy, hogy a panaszos személyét érintő eljárási cselekmények három órán át nem történtek, aránytalanul hosszú volt. A rendőrség magyarázatát, miszerint „az átlagos napi ügyforgalom mellett teljesen normálisnak mondható” a panaszos várakozása, a Testület nem tudta elfogadni. Korábbi – pl. a 304/2009. (X. 14.) számú] állásfoglalásaiban ugyanis kimondta, hogy a rendőrség nem hivatkozhat alappal saját leterheltségére, munkaszervezési nehézségeire az állampolgárok alapvető jogaival összefüggő kötelezettségei teljesítése során. Az állam intézményvédelmi kötelezettsége ugyanis azt jelenti, hogy az állami szerveknek nem csupán tartózkodniuk kell egyes alapjogok megsértéséről, indokolatlan korlátozásától, hanem pozitív kötelezettségük áll fent arra nézve, hogy e jogok zavartalan gyakorlását biztosítsák. Az országos rendőrfőkapitány 29000-105/375-12/2009. RP. számú határozatában osztotta a Testület 304/2009. (X. 14.) számú állásfoglalásában kifejtetteket, miszerint a rendőrségi kapacitás, feladatelosztás, esetleges (pillanatnyi, átmeneti vagy tartós) létszámhiány nem vehető az alapjogsérelem mérlegelése kapcsán figyelembe. A Testület az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a panaszos alapjog-korlátozásának jogszerűségét vizsgálja, annak kapcsán tesz megállapításokat, és alapjogsértés észlelése esetén nem lehet figyelemmel arra, hogy ez milyen szerv, személy, esetlegesen kimenthető („fel nem róható”) magatartására vezethető vissza. Az országos rendőrfőkapitány hivatkozott, a Testület álláspontját elfogadó határozatában kifejezetten rögzíti, hogy a „rendőrségen belül kialakított feladat- és hatásköri rendszer, továbbá esetleges szervezési hiányosságok hátrányos következményeit nem viselheti” az érintett állampolgár, és hogy az „állampolgárok jogos igénye, hogy ésszerű határidőn belül a Rendőrség a törvényben előírt kötelezettségét teljesítse”. A rendőrség továbbá nem vette megfelelően figyelembe a panaszos egészségi állapotát: az előállítás körülményei tekintetében a rendőrség ugyan megtett minden tőle telhetőt, hogy a panaszos viszonylagos kényelemben tudja pihentetni lábát, azonban az aránytalanul hosszú időtartam és a panaszos állapota miatt (három nappal korábban a lábát műtötték, amin még fekvőgipsz volt, két mankóval közlekedni, és fájdalmi voltak) megállapította, hogy sérült a panaszos egészséghez való joga. A panasz azon része tekintetében, hogy bizonyítotóan nem tájékoztatták a panaszost az előállítás várható időtartamáról – habár a hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz expressis verbis rendelkezést, hogy az előállított személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról [vö. a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet 45. § (3) bekezdésével], de egyrészt az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése és a 24. § alapján, valamint az alapján, hogy rendőrkapitányságon rendszeresített formanyomtatványt (nyilatkozatot) alkalmaznak, amin – egyebek mellett – a panaszos ezirányú tájékoztatását is tartalmazza – a Testület kimondta a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését.

A Testület – más alapjogok sérelmének megállapítása mellett – az előállítás aránytalanul hosszú időtartama miatt a *267/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalásában* is kimondta a panaszos személyes szabadsághoz való jogának megsértését abban az ügyben, amikor a panaszost azért állították elő, mert a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta. Az egyébként jogszerűen és indokoltan történt személyi szabadság korlátozásának időtartama mintegy négy és fél óra volt, amelyből közel 3 órán keresztül nem történt a panaszos személyét érintő intézkedés.

A Testület a *7/2017. (I. 12.) és a 8/2017. (I. 12.) számú állásfoglalásokban* is azt állapította meg, hogy a panaszosokkal szemben foganatosított előállítás jogszerű és indokolt volt, de aránytalanul hosszú. A panaszosok azt sérelmezték, hogy egyikük és két lakó között szóváltás, majd verekedés alakult ki, és csak a verekedő panaszost és a segítségére siető másik panaszost, valamint az egyik támadóját állították elő. Panaszolták azt is, hogy a rendőrök nem vették figyelembe az egyik panaszos gerincbántalmait, az elbocsátását követően nem segítettek a panaszosoknak hazajutni, illetve álláspontjuk szerint a rendőri intézkedés részrehajló volt (az ismeretség miatt nem állították elő az összes támadót). A Testület megállapítása szerint a panaszosok előállítása – szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően – jogszerűen és indokoltan történt. Az előállítás időtartama azonban szükségtelenül hosszú volt: az egyik panaszos vonatkozásában több mint 11 óra volt, amelyből 4 órán keresztül nem történt a panaszos személyét érintő cselekmény, míg a másik panaszos több mint 10 órán át tartó személyi szabadság elvonása során hat óra telt el érdemi cselekmény nélkül. A rendőrség a fenti eljárással súlyosan sértette a személyi szabadsághoz való jogukat.

A Testület mindkét panaszos tekintetében megállapította továbbá, hogy az előállítások időtartamának meghosszabbítása során a rendőrség nem tett eleget az alaki követelményeknek: az előállítás időtartamáról szóló igazoláson csupán az szerepel, hogy azt 4 órával meghosszabbították, illetve az elrendelő aláírásával látta el. Az időtartam meghosszabbítására vonatkozó közlés megtörténte nincs utalás, valamint a meghosszabbítás oka nincs feltüntetve. Az előállítás időtartama meghosszabbításának ténye, oka, időtartama, illetve annak közlése az előállításról készített jelentésben nem szerepel. Az alakiság követelményének megsértése miatt a Testület megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is. (Az egyéb panaszrészek tekintetében – a bizonyítékok elégtelensége miatt – az alapjogok sérelme nem volt megállapítható.)

A Testület a *72/2017. IV. 27.) sz. állásfoglalásában* azt állapította meg, hogy a kiskorú panaszos esetében, akit az iskolából állítottak elő bűncselekmény elkövetésének gyanúja alapján, gyanúsított kihallgatása céljából, a személyi szabadságot korlátozó intézkedés a szükséges ideig tartott, azonban azzal, hogy az időtartamot helytelenül tüntették fel az iraton, csekély mértékben sérült a tisztességes eljáráshoz való alapjoga. Az előállítás célja a panaszolt esetben az volt, hogy a rendőrség feltárja a bűncselekmény elkövetésének körülményeit, ezért az előállítás feltehetően addig tartott, amíg a cél megvalósult. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson a végső időpont a letétként kezelt tárgyak

visszaadásának időpontja, holott azt követően történt meg a panaszos gyanúsított kihallgatása. Ezért az előállítás időtartamát ezen nyomozati cselekménnyel együtt kellett volna számítani, az igazolást annak megfelelően kitölteni.

A 98/20127. (V. 25.) számú állásfoglalásban (ld. részletesen az Rtv. 59. §-ánál írtakat) a Testület megállapította, hogy a panaszos előállítása a szabálysértés abbahagyásra történő felszólítása ellenére történő továbbfolytatása miatt jogszerű volt a demonstráció alkalmával. Az a körülmény azonban, hogy személyi szabadságát több mint 9 órán át korlátozták, és azon idő alatt csak a rendőrségi dokumentációt készítették el, illetve a panaszos meghallgatását negyedórán fogatosították, nem állta ki az arányosság próbáját, és a panaszos személyi szabadságának súlyos fokú megsértését mondta ki a Testület. Arra is rámutatott állásfoglalásában, hogy a jogsértést súlyosította az a körülmény, hogy a rendőri szerv vezetője az előállítás időtartamát nem hosszabbította meg, így a 8 órás időtartam leteltét követően az intézkedés jogalap nélküli volt.

Szintén az előállítás indokolatlan hossza miatt állapított meg alapjogsérelmet a Testület a Városligettel kapcsolatos tüntetők közül előállított panaszos ügyében a 166/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalásában.

3. Kényszerítő eszközök

3.1. Testi kényszer

47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a rögzíti, hogy a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat (többek között fojtásokat, és feszítéses technikákat) is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A fentebb említett, 267/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalás alapjául szolgáló panaszbeadvány szerint a panaszost közlekedési szabálysértés (kézben tartott mobiltelefon használat) észlelését követően a rendőrök megállították, és az utcán kiabáló nővel szemben testi kényszert alkalmaztak: rendőrségi gépkocsiban a rendőr a panaszos lábát kihúzta, ami által fekvő helyzetbe került (mintha a rendőr meg akarná erőszakolni), és beletérdelt a menstruáló panaszos hasába, amivel erős fájdalmat okozott, és a nyomástól erősebben vérezni kezdett. Ezt követően megbilincselték. A Testület a vizsgálata során megállapította, hogy nem volt olyan momentum, amelyből a panaszos szökési szándékára lehetett következtetni, ellenszegülése pedig csupán verbális volt, tettelesen nem volt agresszív, erőszakos, aktív, védekező magatartást már csak azután fejtett ki, hogy kezeit megfogták és bilincset akartak ráhelyezni. A fentiek miatt a bilincselés és az annak érdekében alkalmazott testi kényszer jogszerűtlen és indokolatlan volt, amely sértette az emberi méltósághoz való jogát. A panaszossal szemben később, a rendőrség épületében – szintén a kiabálása miatt – az intézkedő rendőr karkulcsot alkalmazott a nyakán, és úgy húzta a folyosón. A Testület ebben a vonatkozásban is megállapította a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűtlenségét, ezáltal pedig a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét. A panaszoson testszerte külsérelmi nyomokat talált az őt megvizsgáló orvos, amelyekre a rendőrség nem tudott megfelelő magyarázattal szolgálni, ezért a Testület kimondta a testi épséghez, illetve emberi méltósághoz való jog súlyos fokú megsértését. (A Testület hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának fennálló gyakorlatára (ld. pl.: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával).

A panaszos gépkocsijában utasként tartózkodott a kiskorú fia is, aki a beadvány szerint az anyja védelmére kelt az intézkedés során, és akit az intézkedő rendőr arcon ütött, amitől 8 napon belül gyógyuló sérülései keletkeztek. A Testület az ő vonatkozásában azt állapította meg, hogy a rendőr jogszerűen tartotta vissza, az intézkedés eredményes végrehajtásához szükséges mértékben. Hatásköre hiánya miatt azonban abban a tekintetben nem foglalt állást, hogy a szükségesnél nagyobb mértékű erő kifejtés, bántalmazás megvalósult-e a rendőr részéről (bántalmazásának, csakúgy, mint a panaszos nő bántalmazásának megtörténtét a katonai tanács bírálta el).

A Testület megállapítása szerint a 144/2017. (VII. 6.) számú állásfoglalásban vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, ezért a panaszt megküldte az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A panaszos sérelmezte a vele szemben fogatosított rendőri intézkedés során történt erőszakot, bántalmazást.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedést, azon belül a testi kényszert és a bilincselést jogszerűen és indokoltan hajtották végre a rendőrök. Nem megállapítható, hogy az ittasság ellenőrzéssel, illetőleg annak hiányával sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos testi épséghez és egészséghez való jogának sérelmét állapította meg a Testület a jogszabályi felhatalmazáson túli erőszak alkalmazásának tekintetében. Az intézkedő rendőrök általi gázspray-alkalmazás vonatkozásában a bizonyítékok csekély volta miatt nem megállapítható a panaszos testi épséghez és egészséghez való jogának sérelme. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy milyen tájékoztatást kapott a rendőröktől – szemüvege hiányában – az aláírandó iratok tartalmáról.

3.2. Bilincs

48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,**
- b) támadásának megakadályozására,**
- c) szökésének megakadályozására,**
- d) ellenszegülésének megtörésére.**

Rendszeresen és tipikusan előfordul a panaszokban azzal kapcsolatos kifogás, hogy a rendőrök indokolatlanul és aránytalanul alkalmaznak bilincset olyan esetekben, amikor az intézkedés alá vont valamilyen mértékű ellenszegülését már a testi kényszer alkalmazása is megtörte. Márpedig ilyen esetekben kötelező az Rtv. 16. § (1) bekezdésének azon rendelkezése, mely szerint nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört. Ehhez hasonló rendelkezést tartalmaz a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése is, amely szerint a kényszerítő eszközök Rtv.-ben meghatározott sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb alkalmazása nem vezetett eredményre (vagy sikere eleve kilátástalan). Ennek ellenére a Testület elé került ügyekből általánosságban az derül ki, hogy a hivatkozott jogszabályhelyeket a rendőrség éppen fordítva értelmezi és akkor is alkalmaz bilincset, ha már – adott esetben a rendőrségi iratokból is kirajzolódó módon – a testi kényszer következtében nem áll fenn ellenszegülés, vagy éppenséggel a testi kényszert a bilincs alkalmazása eszközcselekményének tekintik.

Általánosságban elmondható a testi kényszer és a bilincs alkalmazása kapcsán, hogy a parancsnoki kivizsgálás és vélemény még mindig automatizmust mutat; a tényleges vizsgálat megtörténte nélkül minden intézkedést és kényszerítő eszközt jogszerűnek, illetve jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találnak.

A Testület ezzel szemben több esetben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása nem felelt meg az előírásoknak, aminek következtében pedig megállapítást nyert az emberi méltósághoz és a testi épséghez való jog sérelme.

A bilincselés részletszabályairól a Szolgálati Szabályzat 41. §-a szól, mely (4) bekezdésében a bilincselés módjait is rendezi, indokolt esetben a tárgyhoz bilincselést is lehetővé téve [d) pont]. A (6) bekezdés c) pontja szerint pedig a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy tárgyhoz bilincselésnek akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.

Többek között a bilincselés problematikájával is foglalkozott a Testület az fentebb már, a testi kényszernél ismertetett 267/2017. (XII. 14.) számú állásfoglalásban.

3.3. Tömegoszlítás

58. § (1) A rendőrök csapaterőben alkalmazhatók

- a) az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása (Btk. 254. §), a lázadás (Btk. 256. §), illetve a rombolás (Btk. 257. §) bűncselekmények elkövetése esetén;**
  - b) a személyek élet- és vagyónbiztonságát tömegesen veszélyeztető események megszüntetésére vagy az ilyen következményekkel járó erőszakos cselekmények megakadályozására és az elkövetők elfogására;**
  - c) súlyos bűncselekményt elkövető, szökésben lévő fegyveres személy felkutatására, elfogására;**
  - d) terrorcselekmény felszámolására, a túszok kiszabadítására;**
  - e) eltűnt személy vagy tárgy felkutatására;**
  - f) katasztrófa megelőzésére és következményeinek elhárítására;**
  - g) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására;**
  - h) védett személy, veszélyes szállítmány vagy az állam működése, vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmény őrzésére, védelmére;**
  - i) nagy területű helyszín biztosítására;**
  - j) törvényben meghatározott más esetben.**
- (2) Csapaterő alkalmazása során a rendőrség a 17. § (1) bekezdésben írt jogokat indokolt mértékben korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.**

59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszerosztatást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegosztatásra lőfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétosztatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.

A 98/2017. (V. 25.) számú állásfoglalásban a Testület megállapította a panaszossal azonos területen tartózkodó állampolgárok gyülekezési jogának megsértését a tömegosztatás végrehajtási módja miatt abban az ügyben, amikor is rendőrség 2016 nyarán a Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője végzése alapján, Budapesten, az Olaf Palme sétány elkerített területén, birtokvédelemmel kapcsolatos végrehajtási eljárással összefüggésben intézkedéseket foganatosított, ahol tüntetést tartottak. A demonstráció résztvevői a sétányon, a birtokvédelmi eljárással érintett elkerített terület gépjármű és gyalogos kijáratai előtt helyezkedtek el, ezzel akadályozva a területre történő ki- és bejárást, a megjelenő munkagép munkaterületre történő behajtását megakadályozták. A rendezvény résztvevői a tehergépjármű előtt állva, majd elé ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, illetve a lezárt területre történő behajtását, ezáltal pedig a munkálatokat is.

A rendőrség a Gytv. 14. §-ának (1) bekezdése alapján (mivel a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével járt) a demonstrációt feloszlatta, amit a Testület az Rtv. 59. §-a alapján jogszerűnek talált: a gyülekezésben résztvevők egy lezárt munkaterületen tartózkodtak, az állampolgárok előli elzárás oka az volt, hogy a munkafolyamatokat jelenlétükkel ne zavarják (a területen való megjelenés a rendezvény életének, testi épségének, vagyónbiztonságának veszélyével járhatott, úgyszintén az ott dolgozók ugyanezen alapjogait is veszélyeztette). A rendőrség ugyanakkor a tömegosztatás végrehajtását nem megfelelően hajtotta végre: a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdésének előírását figyelmen kívül hagyta. A rendőrök a felszólításkor nem alkalmaztak hangosítást, az elhangzott felszólítás egy hangos motorzajt adó gépkocsi mellett történt, ami miatt a hátrébb álló személyek nem tudhatták, hogy mi hangzik el,

illetve a felszólítás nem tartalmazott arra nézve tájékoztatást, hogy birtokvédelmi határozat végrehajtása zajlik, így az esetlegesen a területre később érkező személyek nem tudhatták, hogy a reggeli órákban a jelenlévőkkel közölték a határozatot, az oszlatás időpontjában ugyanis erre ismételen nem hivatkoztak.

A sajtó képviselőjében jelen levő panaszost két ízben eltávolították a helyszínről, aki szintén akadályozta a munkagép továbbhaladását. A Testület megállapítása szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja szerinti előállítás indokoltan és jogszerűen történt, a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség: a rendőri intézkedéssel szemben két ízben ellenszegült, az eljáró rendőrök felszólították annak abbahagyására, azonban ő azt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta, és nem hagyta el a helyszínt. A Testület továbbá kifejtette, hogy a rendőri felszólítás és az, hogy a jogszerű rendőri intézkedésnek alá kell vetni magát, a sajtó munkatársaira is vonatkozik. A Testület ugyanakkor megállapította, hogy a panaszos 9 órán át tartó fogvatartása, úgy hogy azon idő alatt csak a rendőrségi dokumentációt készítették el és a panaszost negyedóráig hallgatták ki, aránytalan, ezáltal alapjogot sértő volt. [Rtv. 33. § (2) bek. f) pont, Rtv. 33. § (3) bek.]

IV. Jogalkotási és hatáskör-bővítési javaslatok

A Testület a két éve megkezdett jogalkotással kapcsolatos törekvéseit a 2017. évben is folytatta, amelynek során folyamatosan egyeztetett az Országgyűlés illetékes bizottságaival és az Országos Rendőr-főkapitánysággal. Különösen indokolt volt ez abból a szempontból, hogy a Testület a rendőrségi panaszeljárások kapcsán indult bírósági eljárásokban képviseleti jogosultságra tehesen szert. A folyamatban volt perjogi kodifikációk kapcsán az Elnök úr többször képviselte a Testület álláspontját.

A Testület már ért el sikereket tervezett jogszabály-módosítások megvalósítása kapcsán, mégis számos további változtatás megvalósítását is szükségszerűnek tartja.

Az egyes javaslatok részletes ismertetése előtt a Testület szükségesnek tarja ismételt felhívni a tisztelt jogalkotók figyelmét a Kínzás és Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzésére létrehozott európai bizottság (továbbiakban: CPT) magyarországi látogatásáról (2009. március 24. – április 2.) készült jelentésnek a Testület hatáskörének bővítésére vonatkozó részeire.

„20. A CPT a múltban már hangsúlyozta, hogy a rendőri bántalmazás megelőzésének egyik leghatékonyabb módja a panaszok és az ilyen bánásmódra utaló más információ gondos kivizsgálása, és, szükség esetén, megfelelő szankciók kiszabása. Az e területen bekövetkezett öröndetes fejlődést a Független Rendészeti Panasztestület létrehozása jelentette, 2008. januárjában. Ez az új testület, amely az Országgyűlés által megválasztott öt tagból áll, jogosult kivizsgálni a kifogásolható rendőri magatartások miatti panaszokat, és írásbeli ajánlásokat tenni az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének. Ha a Testület ajánlásait nem fogadják el, az ügy végső döntéshozatal végett bíróság elé utalható. A küldöttséget azonban úgy tájékoztatták, hogy a Testületnek nincs joga hivatalból vizsgálatokat kezdeményezni. A CPT felkéri a magyar hatóságokat, hogy terjesszék ki a Független Rendészeti Panasztestület jogosítványait arra, hogy hivatalból kezdeményezhessen vizsgálatokat az esetleges bántalmazási ügyekben.

A Testület tagjai felhívták továbbá a küldöttség figyelmét arra, hogy rendkívül alacsony azoknak a testületi ajánlásoknak az aránya, amelyeket a rendőrség megszívlelt. A Bizottság szeretné, ha megkapná a magyar hatóságok állásfoglalását ebben az ügyben.

Ugyanakkor számos olyan terület, megoldatlan probléma van a Panasztestület működésében, amelynek megoldása jogosítványainak és hatáskörének bővítésével feloldható lenne.”

A Testület fennállására és működésére vonatkozó igény nem kérdéses. Azonban sajnálatos módon – mind a Testület hatásköre, mind pedig eljárása kapcsán – számos olyan hiányosság tapasztalható (a fent említett felvetésen túlmenően), amelyek megoldása egyre sürgetőbbé válik az alábbiak szerint.

1. Hivatalból történő eljárás

A jelenlegi szabályozás a panaszosi kör tekintetében rendkívül szűken fogalmaz. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében úgy fogalmaz, hogy: „Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...]” Ezt kiegészítve a (2) bekezdéssel: „Akinak az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.” Ezen jogszabályhelyre figyelemmel a Testülethez panasszal az fordulhat, akivel szemben rendőri intézkedés foganatosítására, vagy annak elmulasztására, továbbá kényszerítő eszköz alkalmazására került sor, illetve akinek egy intézkedés a jogát vagy jogos érdekét érintette.

Párhuzamot vonva egy másik alapjogvédelmi intézménnyel, nevezetesen az alapvető jogok biztosával kiderül, hogy az ombudsman eljárása sem ismeri a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (a továbbiakban: Ket.²) meghatározott ügyféli minőséget, amely csak az ügyvel kapcsolatos érintettséget követeli meg. Azonban a biztos az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében a törvényben foglalt feltételek fennállása esetén hivatalból is eljárhat [az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbtv.) 18. § (4) bekezdés].

Nem egy esetben előfordul ugyanis, hogy a Testület egy, a hatáskörébe tartozó esetről értesül (akár a médián keresztül), jogszabályi felhatalmazás hiányában azonban nem jogosult hivatalból eljárni, sőt nincs arra sem módja, hogy az érintett személyt megkeresse és tájékoztassa a Testülethez fordulás lehetőségéről (amely eljárási mód egyébként több aggályt is felvethet). Ugyanakkor nem elképzelhetetlen, hogy az érintett – esetleg alapjogában sértett – személy a Testülethez fordulás, vagy – még szélsőségesebb esetben – magával a panasztétel lehetőségével sincs tisztában, hiszen az ő vonatkozásában vélhetőleg elmaradt a megfelelő tájékoztatás. Indokolt ezért, hogy a Testület – az alapvető jogok biztosára vonatkozó szabály Rtv-be történő bevonásával, vagy csak arra való utalással – hivatalból történő eljárásának lehetővé tétele mihamarabb megvalósuljon.

---

² 2018. január 1-től az Ákr. vagyis az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény lépett hatályba.

A hivatalból való intézkedés egy speciális esetét jelenthetnék a rendezvények, demonstrációk, mivel ezek esetében az azonnali véleményalkotás, az általános vizsgálat gyors lefolytatása meghatározó jelentőségű. Erre olyan megoldás képzelhető el, hogy a rendőrség folyamatos tájékoztatást nyújtana a Testület részére a bejelentett, engedélyezett, vagy akár a megtiltott rendezvényekről. Ezt követően a Testület maga döntené el, hogy részt kíván-e venni a rendezvényeken. A Testület részvételét természetesen jelezné a rendőrségnek, majd a rendezvény helyszínén is folyhatna a kommunikáció a Testület és a rendőrség között. Ezt követően a Testület a tapasztaltak alapján, még a beérkező panaszokat megelőzően, kialakíthatná általános véleményét. Ehhez az is kell, hogy a rendőrség egy gyorsított eljárásban a rendezvényt követően keletkezett iratanyagot (például a jelentéseket, a felvételeket) megküldje a Testület részére.

Ezen igényre figyelemmel, megfontolandó lenne a Testületi tagok mentelmi joga biztosításának kérdése. Figyelemmel az Ajbtv. 14. §-ában foglaltakra az alapvető jogok biztosát az országgyűlési képviselővel azonos mentelmi jog illeti meg, így az azonnali véleményalkotás okán elengedhetetlen volna a testületi tagoknak a mentelmi jog biztosítása az ombudsmanhoz hasonlóan, ezzel is garantálva azt a függetlenséget, amely adott esetben az azonnali véleményalkotás lehetőségét ilyen korlátoktól mentesen tenné lehetővé, illetve megakadályozná a testületi tagokkal szemben mintegy retorzióként történő eljárások megindítását.

2. A Testület személyi értelemben vett hatáskörének a kibővítése a rendőrséggel közalkalmazotti jogviszonyban állókra

A Testület személyi értelemben vett hatásköre jelenleg a rendőrség hivatásos állománya keretén belül, szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott rendőrökre terjed ki; így a Testület az általuk foganatosított rendőri intézkedéseket, mulasztásokat és kényszerítő eszközök alkalmazását vizsgálhatja felül.

Működésének hét éves gyakorlatára tekintettel azonban megállapítható, hogy a panaszosok sokszor panaszolják a rendőrségen közalkalmazotti jogviszony keretén belül foglalkoztatott portások, biztonsági őrök által tett kijelentések, nyilatkozatok módját és tartalmát. Ezen személyek ugyanis nagyon sokszor téves felvilágosítást nyújtanak az ott személyesen megjelenő panaszosoknak, vagy pedig olyan stílusban nyilatkoznak, amely egyébként nem felel meg a rendőrökre, így a rendőrséget elsősorban reprezentáló személyekre irányadó fellépés szabályainak. Mindezt pedig teszik úgy, hogy olyan öltözetet viselnek, amely a laikus panaszosban azt a benyomást kelti, hogy az illető személy, akivel interakcióba kerül rendőr. Erre figyelemmel jó megoldásnak tartana a Testület azt, ha a személyi értelemben vett hatásköre a rendvédelmi szervvel közalkalmazotti jogviszonyra állókra is kiterjedne. Ezt indokolja továbbá az is, hogy a

rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatalos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (továbbiakban: Hszt.) a hatályáról szóló 1. §-ának (6) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy „A 14. §-t, a 290/A. §-t, 342.§-ának (4) bekezdését, valamint a XXIX. és XXX. Fejezet rendelkezéseit a rendvédelmi szervvel közalkalmazotti jogviszonyban állókra is alkalmazni kell”. A Hszt. hivatkozott rendelkezése is alátámasztja, hogy a jogbiztonság minél szélesebb körben történő érvényre juttatását jelenti az, hogy a rendőrök mellett, a rendőrségen közalkalmazotti jogviszonyban állók intézkedését, vagy annak mulasztását is vizsgálhassa a jövőben a Testület.

3. A Testület személyi értelemben vett hatáskörének a kibővítése a közterület-felügyelőkre

A Testület gyakorlatában számos esetben találkozott már olyan esettel, amikor a panaszossal, mint intézkedés alá vonttal szemben nemcsak rendőr, hanem a rendőrrel együtt intézkedő, szolgálatot ellátó közterület-felügyelő is intézkedett. És nem egyszer fordult elő az, hogy a panaszos a rendőr eljárását nem, hanem a közterület-felügyelő eljárását, fellépését kifogásolta. A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (továbbiakban: Közter. tv.) 1. § (5) bekezdésében kimondja, hogy „a feladatkörében eljáró felügyelő hivatalos személy. A felügyelő az e törvényben meghatározott feladatkörében eljárva jogosult és köteles a közterületen ellenőrizni a jogszabályban előírt kötelezettségek megtartását, jogszabálysértés esetén eljárást kezdeményezni vagy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvényben meghatározott intézkedést megtenni. A felügyelőnek az e törvényben meghatározott tevékenység folytatására, valamint az intézkedésére való jogosultságát a rendőrség által kiadott szolgálati igazolvány igazolja.” Erre figyelemmel a laikus állampolgár előtt a közterület-felügyelő olyan attribútumok birtokában lép fel, mintha kvázi rendőr lenne, hiszen: 1) hivatalos személy, aki 2) hivatalos eljárást, intézkedést folytat le, kényszerítő eszközt alkalmazhat; 3) őt nemcsak a rendszeresített, a rendőrségéhez hasonló egyenruhája, hanem 4) a rendőrség által kiadott szolgálati igazolvány igazolja. Az egyedüli eltérést talán az adja, hogy a Közter. tv. 2. § (1) bekezdése alapján a felügyelő köztisztviselőnek minősül, így rá nem a Hszt. rendelkezéseit, hanem a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Azonban mégis szinte napi kapcsolatban áll a rendőrséggel, hiszen a Közter. tv. 6. § (1) bekezdés alapján együttműködik a rendőrséggel és folyamatos tájékoztatási kötelezettség terheli a rendőrség irányába [Közter. tv. 6. § (3) bekezdés]. A felügyelet tevékenysége során a rendőri intézkedésekkel megegyező tevékenységet láthat el; nevezetesen: 1) kép-és hangfelvétel készítése [Közter. tv. 7. – 7/A. §§; Rtv. 42. – 42/§. §§]; 2) felvilágosítás kérése [Közter. tv. 14. §, Rtv. 32. §]; intézkedési kötelezettség [Közter. tv. 15. § és 17. – 23. §§; Rtv. 13. §]; kényszerítő eszközök alkalmazása [Közter. tv. 15. §; Rtv. VI. Fejezet].

A hivatkozott rendelkezésekre figyelemmel megállapítható, hogy a Közter. tv. a közterület-felügyelőket kvázi rendőrségi jogkörrel ruházza fel a szabálysértések, szabályszegések, közigazgatási bírsággal sújtandó jogellenes cselekmények megelőzése, megakadályozása, azok észlelése esetén intézkedési és szankcionálási kötelezettsége érdekében. A Közter. tv. 26. §-a tartalmazza az intézkedés alá vont állampolgárok jogorvoslati jogosultságát, amely szerint „akinek a felügyelő intézkedése, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása jogát vagy jogos érdekét sértette, panasszal fordulhat a rendőrséghez.” A rendelkezés megfogalmazása, a jogorvoslati jogosultság jellege teljes mértékben megegyezik a panaszos által, a Testületnél, kérelemre kezdeményezhető panaszeljáráásra vonatkozó, Rtv. 92. § (1) bekezdésében meghatározottakkal.

Így a Testület – dogmatikai alapon – indokoltnak tartaná a személyi értelemben vett hatáskörének a kibővítését a közterület-felügyelők által, alapjogot érintő, a felügyelők által végrehajtott intézkedések, mulasztások és alkalmazott kényszerítő eszközök felülvizsgálatával, vagyis azon esetek kivizsgálásának a lehetőségével, amikor a felügyelők a jogellenes cselekmények észlelése, megelőzése esetén kvázi-rendőrként járnak el az intézkedés alá vont állampolgárokkal szemben.

4. Felvilágosítás-kérés – meghallgatás – bizonyítási eszközök köre

A Testület az Rtv. felhatalmazása alapján vizsgálata során a rendőrségtől felvilágosítást kérhet. A Testület az összes olyan iratba betekinthez, illetve iratról másolatot kérhet; adatot, körülményt, tényt, eljárást megismerhet, amely a vizsgált intézkedéssel összefüggő [Rtv. 93/A. § (1)]. Mivel az Rtv. a felvilágosítás-kérés kapcsán további részletszabályokat nem tartalmaz, ezért nincs kellőképpen tisztázva, hogy a Testület valójában mire is jogosult vizsgálata során (nyilatkoztatás, meghallgatás, stb.). Nyilvánvaló, hogy a felvilágosítás-kérés fenti szabályozásának forrása az Ajbtv. 22. §-a; sőt az Rtv. kifejezetten utal is az Ajbtv-re, amikor a minősített adatok Testület általi megismerését, illetve a hivatali helyiségbe való belépést szabályozza [Rtv. 93/A. § (3) és (4) bekezdések]. Elengedhetetlen volna ezért az Ajbtv. 22. §-ára való hivatkozás, vagy annak átvétele és az Rtv. fenti jogszabályhelyének további két bekezdéssel való kiegészítése, hiszen a hivatkozott bekezdések alapján az alapvető jogok biztosa jogosult arra, hogy a vizsgált ügy intézőjét vagy az eljárást folytató szerv bármely munkatársát meghallgassa, továbbá az érintett szerv vezetőjét vagy felügyeleti szervének vezetőjét, valamint az annak lefolytatására a jogszabály által egyébként feljogosított szerv vezetőjét vizsgálat lefolytatására kérje fel. Az alapvető jogok biztosa az általa vizsgált ügyben bármely szervtől – ideértve az Ajbtv. szerint hatóságnak nem minősülő szerveket is – vagy annak munkatársától írásbeli magyarázatot, nyilatkozatot, felvilágosítást vagy véleményt kérhet.

Az egyik legfontosabb problémát jelenti a meghallgathatóság és a nyilatkoztatás kérdése. Amennyiben a panaszolt intézkedéssel érintett rendőrök meghallgatásának lehetősége bekerülne a törvénybe, nyilvánvaló, hogy az azzal kapcsolatos eljárási garanciák meghatározása is szükségsszerűvé válik. Mivel a Testület nem a Ket. szabályai szerint folytatja le vizsgálatát, ezért már az Országos Rendőr-főkapitányságon (továbbiakban: ORFK) keresztül, a megkeresés formájában történő nyilatkoztatás önmagában is felvet aggályokat. Az ORFK álláspontja szerint ugyanis a rendőrök nyilatkozattétele önkéntes, azaz a kérést meg is tagadhatják. Az Ajbvtv. ugyanakkor részletesen tartalmazza a meghallgatás során a válaszadás, illetőleg a nyilatkozattétel megtagadásának eseteit [Ajbvtv. 22. § (4) bekezdés].

A jelenlegi állapot sok esetben oda vezet – mivel az állásfoglalás a panasz tartalma és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok egybevetésén alapul –, hogy a Testület kénytelen az alapjogsérelem meg nem állapíthatóságáról dönten. Ha ugyanis rendőrség nem szolgáltat információt, vagy a rendőrségi tájékoztatás nem elégséges, a Testület „nem tud mit vizsgálni”. Ilyen esetekben a Testület gyakorlata az, hogy a rendőrség által nem, vagy elégtelenül cáfolt panaszosi előadásra alapozza állásfoglalását, ez azonban az eljáráson belül feszültséget keletkeztet, mivel ezt követően – akár az ORFK-ra küldi az ügyet a Testület, akár átteszi az intézkedést foganatosító szervhez – a rendőrség által lefolytatott közigazgatási eljárásban megnyílik a bizonyítás teljes eszköztára (pl. az érintett rendőrök tanúkénti kihallgatása), így a rendőrség adott esetben sokkal több információ alapján hoz döntést, mint ami a Testület rendelkezésére állt.

Le kell szögezni, hogy a rendőri nyilatkozattétel, a személyes meghallgatás a rendőrség érdekeit is szolgáló eszköz. A Testület ugyanis a történeti tényállás alapos és hiánytalan tisztázására törekszik. Azonban elegendő információ híján a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg döntését.

A fentiekben vázolt okokból egyértelmű, hogy szükséges tehát az alapvető jogok biztosa jogosítványainak beépítése a törvénybe (Rtv.), vagyis indokolt lenne a bizonyítási eszközök Ajbvtv. alapján való bővítése is.

5. A Testület vizsgálati körének tisztázása

A Testület álláspontja szerint elengedhetetlen, hogy a jogalkotó tisztázza, milyen eljárásjogi korlátai lehetnek a Testület vizsgálatának az Rtv. IV. fejezetében szabályozott általános elvek vonatkozásában.

A Testületnek az Rtv. 92. § (1) bekezdés alapján lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és

a VI. fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelynek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell.

Erre az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése nyújt lehetőséget, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése tehát olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze, hanem más – az adott szolgálati feladat ellátására vonatkozó – jogi norma érvényesülésével. Tehát az Rtv. 11. §-án keresztül a szigorú nyelvtani értelmezés szerint vizsgálhatóvá válik a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv-től eltérő egyéb jogszabályok, például a büntetőeljárás vagy a szabálysértési törvény által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Testület gyakorlata szerint azonban hatáskörének ilyen értelmezése korlátozott, hiszen az ezzel ellentétes gyakorlat más szervek hatáskörének az elvonására lenne alkalmas. Erre figyelemmel a Testület olyan esetekben él az ilyen jellegű vizsgálat lehetőségével, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak. Ez a vélelmezhető jogalkotói szándékot respektáló értelmezés azonban adott esetekben meglehetősen abszurd eredményekre vezethet: így például az előállított személyt ért sérelmek vizsgálhatók a Testület által, attól a ponttól kezdve azonban, hogy ugyanez a személy bűnügyi őrizetbe kerül (amelynek időtartamába egyébként az előállítás is beletartozik), a hasonló jellegű sérelmeket a Testület már nem vizsgálhatja, mivel azokat az esetleges panaszos egy büntetőeljárás keretei között szenvedni el.

A Testület úgy véli, hogy ennek a kérdésnek a rendezése jogalkotást és a Testület hatáskörébe vonható jogsértések körének a jelenleginél átgondoltabb és tisztább meghatározását teszi szükségessé. Itt szükséges annak jelzése, hogy eljárási cselekmények elvégzésére nemcsak a Testület tagjait, hanem érdemi ügyintéző munkatársait is indokolt feljogosítani, hiszen a vizsgálatok jelentős részét már jelenleg is ők folytatják le.

6. A Testület eljárásának az elsődlegessége a rendőrségi panaszeljárással szemben

A Testület hosszú idő után először a 194/2016. számú (X. 13.) állásfoglalása kapcsán találkozott a rendőrségi panaszeljárás és a Testület eljárása közötti hatásköri problémával. A hivatkozott ügy releváns történeti tényállása szerint a panaszos jogi képviselője útján 2015. december 21-én panasszal élt a Nyíregyházi Rendőrkapitányságon, a vele szemben 2015. december 17-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben. Eközben a panaszos jogi képviselője útján 2016. január 5-én panaszbeadványt terjesztett elő, a fentebb meghatározott intézkedéssel szemben a Testülethez. Az elsőfokú hatóság 2016. február 1-

én kelt határozatával a panaszos beadványét, mint alaptalant elutasította. A panaszos jogi képviselője útján fellebbezett a nyitva álló fellebbezési határidőben a határozattal szemben, így az eljárás a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányságon indult meg másodfokon. A másodfokon eljáró hatóság az eljárását 2016. február 22-én kelt végzésében függesztette fel a Ket. 32. § (1) bekezdés első fordulata alapján a Testület állásfoglalásának a kézhezvételéig, figyelemmel arra, hogy a Testület részéről adatszolgáltatásra felhívó hivatalos megkeresés 2016. február 2-án került postázásra. A Testület 2016. október 13-án elfogadott állásfoglalásában a panaszos alapvető jogainak súlyos sérelmét állapította meg, így az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdései alapján az állásfoglalást megküldte az országos rendőrfőkapitánynak, aki az állásfoglalás alapján érdemi vizsgálatot nem rendelt el és az állásfoglalás elutasítása felől határozott.

A Testület fokozottan kívánja felhívni a figyelmet az Rtv. 92. § (1) bekezdésében meghatározottakra, nevezetesen arra, hogy a panaszos dönt afelől, hogy a panaszát mely szerv előtt kívánja előterjeszteni. A panaszost ezen döntési jogosultság a panasz előterjesztését követően, az egész panasz eljárás során megilleti, hiszen a Testület gyakorlatában nem egyszer fordult elő az az eset, hogy a panaszost vagy nem tájékoztatták a Testület létezéséről, vagy a tájékoztatás nem volt teljes körű. Ezen egyszerű okból kifolyólag az Rtv. 93. § (3) és (4) bekezdései meghatározzák a panaszos számára ezen lehetőséget az eljárás során. A panasz alapján lefolytatandó eljárás tekintetében a rendőrség és a Testület között hallgatólagos megegyezés van atekintetben – amely egyébként a jogalkotó szándékát megtestesíti –, hogy a Testület eljárása elsődlegesnek minősül a Ket. szerint lefolytatandó panasz eljárással szemben. Ezen gyakorlat szokásjognak minősül a Testület és a rendőrség együttműködése kapcsán.

A hivatkozott ügyben, amint a másodfokú hatóság hivatalos úton, nevezetesen a Testület adatkérése során értesült azon tényről, hogy a panaszos azt kívánja, hogy a Testület folytassa le érdemben az ügyének a kivizsgálását, akkor a jogszabályi előírásokat megtartva határozott az eljárás felfüggesztése felől. Azonban a probléma, a helytelen jogértelmezés és a hallgatólagos megállapodással történő szembehelyezkedés ezt követően vette kezdetét az ORFK részéről. Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy amennyiben a Testület súlyos jogsérelmet állapít meg és az állásfoglalás ORFK részére történő megküldése felől határoz, akkor az ORFK-nak érdemben ki kell vizsgálni a sérelmezett rendőri intézkedést. Az Rtv. ehelyütt tételesen meghatározza, hogy az ORFK köteles a Ket. szabályai szerint, az állásfoglalás kézhezvételétől számított 30 napon belül érdemben kivizsgálni az ügyet. A jogalkotó azt is meghatározta kógens jelleggel az ORFK-nak ezen eljárásban, hogy amennyiben az országos rendőrfőkapitány eltérő megállapításra jut határozatában, mint a Testület, akkor azt köteles megindokolni. Jelen esetben egyértelműen megállapítható, hogy az ORFK nemcsak a több éves gördülékeny, szokásjogi gyakorlatot negligálta, hanem a jogalkotó akaratát is, hiszen a kógens törvényi rendelkezéseket figyelembe nem véve hozott egy önkényes határozatot, amely sérti a jogbiztonság követelményét. Az ORFK-nak ebben az esetben, a hivatkozott jogszabályhelyben foglaltakra tekintettel érdemi eljárást kellett volna lefolytatnia,

amelyben az országos rendőrfőkapitány juthatott volna a Testület megállapításaival ellentétes álláspontra, azonban ezt a nézőpontját indokolni lett volna köteles. A Testület álláspontja szerint visszaélésekre adhat okot az a gyakorlat, hogy az ORFK az eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól akként kíván szabadulni, hogy tévesen értelmezi a jogszabályhelyeket. Jelen panaszügy kapcsán a Testület jogosult volt a rendőrségen megindult panasz eljárás átvételére – a panaszos akaratára tekintettel –, abban érdemben állást foglalhatott, így az ORFK arra hivatkozással, hogy a Testület az ügy lefolytatását nem vehette volna át nem hivatkozhatott, hiszen ez az álláspont jogszabályellenes, téves. Ezen körülménynél fogva az ORFK többszörösen is jogszabálysértő módon járt el.

A jövőben, hasonló esetek elkerülése érdekében mindenképpen indokoltnak tartanánk egy olyan megoldás kidolgozását, amely *expressis verbis* tartalmazza a panasz előterjesztése kapcsán a vagylagosságot és a panasz akaratát. A panaszosnak ugyanis joga van ahhoz, hogy a rendőrségi panasz eljárás bármely szakaszában akként nyilatkozzon, hogy jobban szeretné az eljárás független, szakértő szerv által történő lefolytatását, mintsem azt, hogy az ügyet érdemben a rendőrség vizsgálja ki. A jogalkotó eredeti akaratát is ez volt, amiért a Testületet életre hívta, így javasoljuk, hogy a félreértések elkerülése érdekében a törvényszöveg kerüljön pontosításra.

7. Feljelentési kötelezettség

Kérdésként merülhet fel, hogy mit tehet a Testület abban az esetben, ha a panasz tárgyúul szolgáló cselekmény vizsgálata során szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúját észleli. A testületi tagok nem hivatalos személyek, ezért feljelentési kötelezettségük nincsen. Jelenleg tehát a Testület annyit tehet, hogy a panaszost tájékoztathatja arról, hogy büntetőeljárást kezdeményezhet az ügyben, vagy amennyiben a panaszos úgy nyilatkozik, a Testület jelezheti az illetékes ügyészségnél a hivatali bűncselekmények elkövetésének gyanúját.

Megfontolandó lenne az Ajbtv. 35. §-a rendelkezéseinek átvétele. Ezen jogszabályhely ugyanis előírja, hogy ha az alapvető jogok biztosa eljárása során szabálysértés vagy fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúját észleli, az illetékes szervnél felelősségre vonásra irányuló eljárást kezdeményezhet, bűncselekmény észlelése esetén pedig kezdeményez. A megkeresett szerv az eljárás megindításával kapcsolatos álláspontjáról – törvény eltérő rendelkezése hiányában – hatvan napon belül, az eljárás eredményéről pedig annak befejezését követően harminc napon belül tájékoztatja az ombudsmant.

8. Visszacsatolás, a Testület beavatkozási minőségének megteremtése és eljárási pozíciójának újragondolása

Az Rtv. szerint a Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány számára. Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni [Rtv. 93/A. § (6)–(7) bekezdések].

A problémát az okozza, hogy az országos rendőrfőkapitány Testület állásfoglalásával ellentétes tartalmú határozata esetén az Rtv. indokolási kötelezettséget ír ugyan elő, azonban annak pontos formájára és számon-kérhetőségre semmiféle előírás nem vonatkozik. Így előfordulhat, hogy az országos rendőrfőkapitány „egyszerűen félreteszi” a Testület állásfoglalását.

Egyik megoldási lehetőségként ismételten érdemes az Ajbvtv. szabályaihoz visszanyúlni. Az Ajbvtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint, ha az alapvető jogok biztosa a lefolytatott vizsgálat alapján arra a megállapításra jut, hogy az alapjogokkal kapcsolatos visszásság fennáll, annak orvoslására – az érintett szerv egyidejű tájékoztatása mellett – ajánlást tehet a visszásságot előidéző szerv felügyeleti szervének. A felügyeleti szerv az ajánlás tekintetében kialakított érdemi állásfoglalásáról, illetve a megtett intézkedésről az ajánlás kézhezvételétől számított harminc napon belül értesíti az alapvető jogok biztosát. A törvényhely (2) bekezdése tartalmazza, hogy a felügyeleti szerv egyet nem értése esetén az alapvető jogok biztosa tájékoztatja a felügyeleti szervet az ajánlás fenntartásáról, módosításáról vagy visszavonásáról. Az Ajbvtv. 32. §-a (1)–(4) bekezdései többek között az alábbi előírásokat tartalmazzák: amennyiben a rendelkezésre álló adatok szerint az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásságot az előidéző szerv saját hatáskörben meg tudja szüntetni, az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti az érintett szerv vezetőjénél a visszásság orvoslását. Az ilyen kezdeményezés rövid úton (távbeszélőn, szóban, stb.) is történhet, ez esetben a kezdeményezés időpontját, módját és lényegét az ügyiraton kell rögzíteni. Az érintett szerv a kezdeményezés tekintetében kialakított érdemi állásfoglalásáról, illetve a megtett intézkedésről harminc napon belül tájékoztatja az ombudsmant. Amennyiben a megkeresett szerv a kezdeményezéssel nem ért egyet, az köteles azt véleményével ellátva a felügyeleti szervéhez felterjeszteni. A felügyeleti szerv a felterjesztés kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles állásfoglalásáról, illetőleg a megtett intézkedésről az alapvető jogok biztosát értesíteni.

A fentiekből egyértelműen megállapítható, hogy biztos és az érintett szervek között a kommunikáció gördülékeny. Az ajánlások megítélésén túl az alapvető jogok biztosa arról is tájékoztatást kap, hogy milyen konkrét intézkedéseket rendeltek el egy adott ügy kapcsán. Ezzel szemben a Testület az országos rendőrfőkapitány – döntésén kívül – az azt

követően megtett intézkedésről már nem értesül hivatalosan, legfeljebb a panaszos révén. Az Ajbtv. analógiájára elő lehetne írni, hogy az ügyet határozattal eldöntő rendőri szervek számára kötelező legyen a Testületnek az ügy további sorsáról történő tájékoztatása.

Szintén megfontolandó a Testület perképeségének biztosítása – legalábbis célzottan és korlátozottan – a közigazgatási határozat felülvizsgálata [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény³ (a továbbiakban: Pp.) XX. fejezete⁴] iránti perben, ahol a felperes a panaszos, az alperes az ORFK. Így – a bírósági tájékoztatási kötelezettség révén – biztosítható, hogy a peranyagból első kézből értesüljön a Testület, illetve korábban megfogalmazott álláspontját is képviselhesse, és a panaszos mellett beavatkozhatna a perbe. Szemben az általános beavatkozási szabályokkal, a jogalkotó ipso iure biztosítaná a beavatkozás lehetőségét. Ez esetben nem kell a jogi érdeket valószínűsíteni.

Sajnálatos módon sem az új polgári perrendtartásról szóló törvény kodifikációja, sem pedig az önállóan létrehozott 2016. évi CXXX. törvény a közigazgatási perrendtartásról nem orvosolta ezt a problémát. A javaslat implementálása indokolt lehetett volna, hiszen ez a megoldási módzat valószínűleg egyszerűbbnek minősült, mint az Rtv. módosítása.

9. Az alapjogi sérelmek és az egyéb rendőrségi jogsértések közötti különbség panaszjogi kezelésének megszüntetése

A Testület töretlen gyakorlata szerint az intézkedő rendőrök által elkövetett bármely jogsértés érinti az intézkedés alá vont személyek alapvető jogát ahhoz, hogy a törvények betartásáért elsődlegesen felelős szerv eljárása megfeleljen a jogszabályoknak. Az egyén számára a közhatalommal való találkozásnak az egyik legtipikusabb és – a rendőrség speciális jogosítványaira, így a legitim erőszak alkalmazásának monopóliumára való tekintettel – talán legnagyobb fokú kiszolgáltatottság lehetőségét magában rejtő formája a rendőri intézkedéssel való szembesülés, ezért a Testület gyakorlatában igen hamar felmerült az a kérdés, hogy elképzelhető-e olyan rendőri jogsértés, amely nem valósít meg alapjogsértést is egyben.

A Testület válasza tulajdonképpen nemleges. Az alkalmazott érvelés rendkívül szűkre szabja azoknak a lehetséges eseteknek a körét, amikor a szabályszegés megállapítása nem vonja maga után az – adott esetben csekély fokú – alapjogsértés kimondását.

---

³ az új Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 2018. január 1-én lépett hatályba, amely a korábbi 195. évi III. törvényt hatályon kívül helyezte

⁴ a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetét a jogalkotó kivette az általános polgári perrendtartás szabályai közül és önálló jogszabályba a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvénybe emelte át, amely 2018. január 1-én lépett hatályba

A Testület a rendőri jogsértéseket a tisztességes eljáráshoz való – tágan értelmezett – jog megsértésének tekinti, így tulajdonképpen bármilyen rendőri szabályszegést alapjogsértéssé transzformál. Az ezt alátámasztó érvelés lényege a Testület 33/2009. (II. 25.) számú állásfoglalásban a következőképpen jelenik meg: „A jogbiztonság követelménye az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság kritériumából ered. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállamnak nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki tevékenységüket [56/1991. (XI. 8.) AB határozat]. Az, ami a közhatalmi szervek (köztük a rendőrség) oldalán kötelezettséggént jelentkezik, a másik oldalról – a velük kapcsolatba kerülő állampolgárok oldalán – jogként jelenik meg. A jogállamiság követelményét és a jogbiztonság elvét a jogalanyok tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog testesíti meg.

Abban az esetben, ha egy kiemelten fontos közhatalmi funkciót ellátó és a társadalmi együttélési normák betartatásáért elsődlegesen felelős szerv részéről fellépő személy eljárása nem felel meg a jogszabályoknak, sérül a tisztességes eljáráshoz való jog [...]”

Ezen gondolatmenet alapján a Testület a 93. § (2) bekezdésében szereplő „alapjogot nem sértő” intézkedés fogalmát kizárólag a jogszerű alapjog-korlátozást megvalósító intézkedésekre alkalmazza, „jogszerűtlen, de alapjogot nem sértő” intézkedés megállapítására eddig nem került sor. Emiatt felesleges a hatályos szabályozás azon különbségtétele, amely csak alapvető jog megsértése esetén teszi lehetővé a Testülethez fordulást. Ez a lehetőség a Testület által javasolt szabályozás alapján minden vélt rendőri jogsértés esetén megilletné az érintett személyeket, egységesítve az eljárást, egyszerűsítve mind a panaszosok jogérvényesítését, mind a Testület feladatát, amelynek ily módon csak azt kellene megállapítania, hogy a rendőri eljárás megfelelt-e a jogszabályoknak vagy sem.

10. A panasz eljárás során a rendőrség tudomására jutott adatok felhasználása

A panaszhoz való joggal – mint az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő és XXVIII. cikkében biztosított jogorvoslathoz fűződő alapjoggal – kapcsolatos visszásságot eredményez, hogy nincs rendezve az, hogy milyen fokú bűnüldözési érdek igazolhatja azt, hogy a rendőrség a panasz eljárás során tudomására jutott adatokat más (szabálysértési, büntető-) eljárásban a panaszos felelősségre vonására használja fel. A panaszhoz való jog és a bűnüldözéshez fűződő érdek közötti dilemma az adott esetben úgy merül fel, hogy a panaszosnak számolnia kell azzal, hogy míg panasztétel hiányában elkerüli a felelősségre vonást, beadványa alapján rekonstruálható a jogellenes cselekménye, ezért felelősségre vonható.

A fennálló konfliktust törvényi szinten lenne indokolt rendezni, a kérdéses jogellenes cselekmény súlyára tekintettel (bizonyos bűncselekményi kör meghatározásával) vagy a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény alkalmazott „rosszhiszeműségi” mérce bevezetésével. A törvény 3. § (2) bekezdése szerint „a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt”. A (4) bekezdés úgy rendelkezik, hogy „ha nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, döntő jelentőségű valótlan információt közölt és

a) ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére át kell adni, b) alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.”

11. Az előállítottak helyzete

A Testület az előállítottak státusának bizonytalansága, helyzetük hézagos szabályozása miatt felhívja a jogalkotó figyelmét a jogbiztonságnak megfelelő, alapjogokat tiszteletben tartó szabályok kialakításának szükségességére.

Az Rtv. 33. §-a alapján előállított személyek helyzetére – jogaira, kötelezettségeire – nem vonatkozik részletes szabályozás. Az Rtv. 97. §-a (1) bekezdésének h) pontja értelmében az előállított is fogvatartottnak minősül. A fogvatartott bizonyos alapvető jogait rögzíti az Rtv. A törvény 18. §-ának (1) bekezdése kimondja: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát”. A (2) bekezdés értelmében a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogva tartás miatt bekövetkehető egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. A (3) bekezdés alapján pedig a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

Az Rtv. az előállított vonatkozásában ezen túlmenően kimondja, hogy az előállítottak szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani [Rtv. 33. § (4) bekezdés]. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat)

31. §-a ezeket a rendelkezéseket az alábbiakkal egészíti ki. A Szolgálati Szabályzat 31. § (1) bekezdés alapján; Az előállító egységben -az idegenrendészeti eljárás lefolytatása céljából előállított kiskorú személy kivételével - tizennégy éven aluli kiskorú személy nem helyezhető el. Ha az előállítás ideje alatt megállapítást nyer az, hogy az előállított személy kísérő nélküli kiskorú, az előállítást fogvatartó rendőri szerv haladéktalanul gondoskodik gyermekvédelmi intézményben történő elhelyezéséről. (2) bekezdése szerint a fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik. A (3) bekezdésben foglaltak alapján a rendőrkapitányság, a határrendészeti kirendeltség, valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni. A Repülőtéri Rendőr Igazgatóság, a Készenléti Rendőrség és a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság esetében előállító egység kijelölésére indokolt esetben a szerv vezetője jogosult. A (4) bekezdés értelmében az előállító egységben történő elhelyezés, őrzés végrehajtásának feltételeit a (3) bekezdésben meghatározott rendőri szerv vezetője biztosítja. A (7) bekezdés alapján elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik. Az elkülönítéssel kapcsolatban a (9) bekezdés előírja, hogy gondoskodni kell az előállító helyiségben elhelyezett, azonos ügyben fogvatartott személyek, a férfiak és nők, a felnőtt korúak és a fiatalok elkülönítéséről, valamint rendkívüli őr felállításával biztosított őrzéséről. A (10) bekezdés az előállító egységben történő elhelyezéssel egyidejűleg a fogvatartott elhelyezéséről a 2. melléklet szerinti, a fogva tartás során keletkezett iratanyagokkal együtt tárolandó nyomtatványt kell kitölteni, amely tartalmazza :a) a fogvatartott személy személyazonosító adatait,b) az elhelyezés kezdő és befejező időpontját (év, hónap, nap, óra, perc megjelöléssel), c) a felügyeletet ellátó nevét, rendfokozatát, valamint d)50 az étkeztetésre, valamint a fogvatartott ellátásával - különösen az egészségügyi ellátásával, az esetleges sérüléseivel, illetve panaszával, valamint a fogva tartásának kapcsán meghatározott értesítési kötelezettségekkel - összefüggő jogszabályi előírások végrehajtására vonatkozó adatokat. A (11) bekezdés rendezi az élelmezés kérdését, amely szerint a személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést fogvatartó rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges ételkészítési alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az ételkészítést nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előre csomagolt ételkészítéssel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.

A – már szintén hatályon kívül helyezett – Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII.23.) IRM rendeletet megelőzően hatályban lévő Szolgálati Szabályzatban [a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet] szerepelt egy

rendeletkezés („az előállított, elővezetett személy ellátására a fogvatartottakra vonatkozó szabályok megfelelően irányadók”), amely alkalmazhatóvá tette a Fogdaszabályzat szabályait az előállítottakra is.

A 2007-es, illetőleg a jelenleg hatályos Szolgálati Szabályzat elfogadásakor ez a rendelkezés kimaradt, így az előállítottak státuszát csupán a fent idézett „maroknyi” norma szabályozza, mivel a Fogdaszabályzat „fogvatartottokról” beszél, azok közé pedig az előállítottak továbbra sem tartoznak A 2. § 4. pontja alapján ugyanis: „fogvatartott: az 1. § a)–f) pontjában meghatározott személyi szabadságelvonással érintett személy.”

[„1. § E rendeletet

- a) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti szabadságvesztés büntetés és javítóintézetni nevelés,
- b) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti őrizet és előzetes letartóztatás,
- c) a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) szerinti büntetés-végrehajtási őrizet,
- d) az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény szerinti őrizet, továbbá a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény szerinti őrizet,
- e) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény szerinti szabálysértési őrizet, büntetésként kiszabott szabálysértési elzárás, valamint
- f) a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény szerinti közbiztonsági őrizet rendőrségi fogdán történő végrehajtása során kell alkalmazni.”]

Amint az a Testület 298/2010. (V. 26.) sz. állásfoglalásának alapjául szolgáló ügyben világossá vált, a 26-326/3/2006. sz., az ORFK Közbiztonsági Főigazgatója által kiadott körlevél melléklete azt sem írja elő, hogy a speciális étkezési igényeket milyen módon kell figyelembe venni. Arra vonatkozó előírás tehát, hogy az előállított számára kérése esetén vegetáriánus, vagy egyéb speciális ételigényt kielégítő élelmet kell biztosítani, a hatályos szabályozásban nem található, ami szintén aggályos. A konkrét ügyben a panaszosnak nem volt módja aludni sem, s ezzel kapcsolatban a Testület a következőket rögzítette. Hasonlóan az étkezés kérdéséhez, jogszabályi előírás nem vonatkozik arra, hogy – éjszakai előállítás esetén – a rendőrségnek biztosítani kell az alváshoz szükséges minimális feltételeket (például alkalmas fekhelyet). Köztudomású tény ugyanakkor, hogy az egész éjszakai nem alvás rendkívül megterhelő a szervezet számára. Az Rtv. már idézett 2. § (1) bekezdéséből következően (mely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait) a rendőrségnek kötelessége, hogy a fogva tartás során kiküszöbölje mindazokat a körülményeket, amelyek az érintett helyzetét embertelenné, megalázóvá tehetik.

A fentiekkel összefüggésben a Testület ismét felhívja a figyelmet az előállítottak helyzetének szabályozatlanságára, ami nem egyeztethető össze a jogbiztonság követelményével.

12. A kép- és hangfelvételek megőrzése

A 33/2010. (I. 27.) sz. állásfoglalás alapjául szolgáló ügyben szerzett tapasztalatai alapján a Testület a rendőrségi felvételek megőrzésével kapcsolatban az alábbiakat tartotta szükségesnek leszögezni. A panasz eljárás megindulása miatt – „a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében” – a rendőrség által az intézkedéssel összefüggésben készített felvételeket meg kellett volna őrizni. A megőrzés ilyen esetben a rendőrségnek nem pusztán lehetősége, hanem az Rtv. 42. § fent hivatkozott (7) bekezdése és az Rtv. 2. § (1) bekezdésében szabályozott általános rendőrségi jogvédelmi feladatból fakadó kötelezettsége.

A Testületnek ebben az ügyben nem volt módja tisztázni, hogy a megkeresése a felvétel felett rendelkező rendőri szervhez a felvétel törlésének időpontját megelőzően megérkezett-e, vagy azt csak azután kapták kézhez, hogy a felvételt megsemmisítették. Nyilvánvaló, hogy az előbbi esetben a mulasztás megítélése súlyosabb, ugyanakkor e kérdés tisztázása nélkül is megállapítható a panaszos panaszjogának sérelme, ugyanis a rendőrség, mint szervezet felelőssége e kérdésben egységesen vizsgálendő. Az ilyen helyzetekben az érintett személy nem minden esetben tudhatja, hogy a felvételt mely rendőri szerv állományába tartozó személy készíti, illetve hogy a rendőrség belső struktúrájától függően melyik rendőri szerv fogja tárolni, kezelni az elkészült felvételeket.

Különösen így van ez a rendezvények esetében, amikor számos különböző rendőri szerv (kerületi, városi kapitányságok, megyei főkapitányságok, vagy akár az ORFK) állományába tartozó rendőrök vesznek részt a biztosításban. A panaszos azon jogát, hogy a panasszal érintett rendőri intézkedésről készített rendőri felvétel rendelkezésre álljon, akkor is biztosítani kell, ha az illető nem a felvétel felett rendelkező rendőri szervhez (vagy a Testülethez) nyújtja be panaszát. A rendőrségnek, mint egységes szervezetnek a felelőssége a felvételek kezelését, a panaszok regisztrálását olyan módon megszervezni, amely a lehető legnagyobb mértékben garantálja a panaszosoknak, hogy a rendőrségi felvételeket felhasználják a panasz eljárásokban. Ha a rendőrség, mint szervezet mulasztása miatt ez nem történik meg, csökken a panaszos panaszjogának hatékonysága, így pedóg csorbul a panaszjog, függetlenül attól, hogy a panasz és a felvételek kezelésében érintett egyes rendőri szervezetek felrőható-e a felvételek felhasználásának ellehetetlenülése.

Elvárható tehát, hogy a törlést végző személy a törlési határidő lejártát megelőzően ellenőrizze, hogy a folyamatban lévő eljárás nem indokolja-e a felvételek megőrzését és az

Rtv. 42. § (8) bekezdése szerint a kezelési határidő meghosszabbítását. A hatályos szabályozás alapján elképzelhetők olyan helyzetek, amikor ez nem lehetséges: ilyen például ha a rendőrséghez előterjesztendő panasz 30 napos határidejének utolsó napján, valaki postán adja fel panaszát – ilyen esetben a panasz előterjesztése joghatályos, de a felvétel megőrzésére nyitva álló szintén 30 napos határidő lejártakor a rendőrség bizonyosan nem rendelkezhet információval a panasz benyújtásának tényéről. A fentebb hivatkozott ügyben ugyanakkor nem ez történt, hiszen a Testület 11 nappal a 30 napos határidő lejárta előtt futárral küldte el megkeresését, ezért aggálytalanul megállapítható volt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csorbulása.

A Testület a fentiek miatt indokoltnak látná olyan eljárás kialakítását, amelyben az Rtv. 42. § (6)–(7) bekezdéseiben foglaltak maradéktalanul érvényesülnének, vagyis a felvételek törlését közvetlenül megelőzően az illetékesek meggyőződnenek arról, hogy a (6) bekezdésben felsorolt célok valamelyike fennáll-e, így például hogy a felvételen szereplő eseménnyel, cselekménnyel összefüggésben panaszt terjesztettek-e elő. A Testület ezért javasolja olyan országos rendőrségi információs rendszer kialakítását, amely a felvétel készítési helyének és idejének rögzítésével ellenőrizhetővé teszi, hogy a törlés nem sérti-e a fentebb hivatkozott elveket, azaz a felvételen rögzített rendőri fellépéssel kapcsolatban az Rtv. 42. § (6) bekezdésében foglalt körben értékelhető eljárás indult-e. Egyúttal a jogalkotóhoz fordul, hogy a jelen panaszeljáráshoz észlelt eljárási anomália elkerülése érdekében a törlésre irányadó határidőt a panasz eljárás megindítására irányadó határidőhöz igazítsák. A fentiek szerint a panasz kivizsgálásához fűződő érdekekkel igazolható, hogy a rendőrségnek a jelenleg harminc naposnál hosszabb időtartamot kell biztosítani arra, hogy a felvételek törléséről az Rtv. 42. § (8) bekezdése szerint valós információk alapján dönthessen. A Testület a panasz eljárás szempontjából releváns felvétel megsemmisítése vonatkozásában a 60, esetleg 90 napos határidőt tartaná indokoltnak.

13. Tájékoztatás kérése

Az alábbiak szerint rögzítette álláspontját a Testület annak a panaszosnak az ügyében, aki azért lépett a sebességellenőrzést végző szolgálati gépkocsinhoz, hogy a benne ülő rendőröktől felvilágosítást kérjen arra vonatkozóan, hogy milyen sebességgel közlekedett, és bár azt megkapta, a rendőrök azonban válaszul igazoltatták, adatait pedig az előírásoknak nem megfelelő eljárással rögzítették [489/2010. (XII. 1.) sz. állásfoglalás]. A Testület a probléma általános jellegére való tekintettel hangsúlyozta: az Rtv. 24. §-a alapján konkrét jogszabályi kötelezettség és vonatkozó belső normák hiányában is megállapíthatónak tartja azt a rendőri kötelezettséget, hogy a panaszoséhoz hasonló felvilágosítás-kérésre az eljáró rendőrök válaszoljanak. A Testület tehát követendőnek tartja az érintett rendőr azon eljárását, hogy a bizonytalan jogszabályi helyzet ellenére a kért információt megadta, és javasolja, hogy az illetékes rendőri szervek olyan tartalmú belső normát fogalmazzanak meg, amely egyértelművé teszi a rendőrök ilyen irányú

kötelezettségét. (Ha persze a felvilágosítás megadása valamilyen alapos okból nem lehetséges, vagy nem célszerű, attól – fő szabály szerint az ok megjelölése mellett – el lehet tekinteni.)

A Testület a konkrét esetben tehát a rendőri tájékoztatással összefüggő alapjogsértést nem állapított meg, fontosnak tartotta ugyanakkor megjegyezni, hogy megítélése szerint az igazoltatás és az adatrögzítés folytán megvalósult jogsértésben nagy szerepet játszott az egyértelmű jogszabályok és megfelelő iránymutatást adó belső normák hiánya.

14. Az elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványok elkésztési problémája

A Testület ügyrendje és gyakorlata szerint éveken át az II. fejezetben is ismertetett eljárási rendet követett az elektronikus úton beérkezett panaszokkal kapcsolatban.

A panaszost határidő tűzésével felhívta arra, hogy elektronikus úton előterjesztett panaszát aláírásával ellátva – postai úton ismételt megküldve – erősítse meg. Bár az elektronikus úton benyújtott panasz postai úton előterjesztett változata így elvileg – az Rtv. korábban hatályos változatában rögzített 8 napos – határidőn túl érkezett a Testülethez, a rendőrség azt évekig minden esetben határidőn belül érkezett panaszként, érdemben elbírálta, hiszen az elektronikus úton előterjesztett panasz a rendőri intézkedéstől számított 8 napos jogvesztő határidőn belül a Testület tudomására jutott, ennek ismeretében azt a Testület befogadta.

2013-ban új problémaként jelentkezett az ORFK gyakorlatában az elektronikus úton előterjesztett panaszok elbírálása során hozott, az eljárást – elkésztésre hivatkozva – megszüntető végzések jelentős számban történő kibocsátása.

A Testület egy ilyen konkrét panaszügy kapcsán (FRP/563/2012/Pan.) levélben fordult az országos rendőrfőkapitányhoz a kialakult helyzet rendezése végett. A levelében többek között hivatkozott arra, hogy az Rtv. 6/C. § (2) bekezdése szerint a Testület működésének részletes szabályait saját maga állapítja meg ügyrendjében. Az Rtv-nek a Testületet létrehozó módosításához fűzött indoklás szerint „a Testület eljárása nem formakötött, a közigazgatási hatósági eljárás szabályait nem kell rá alkalmazni”. Ebből következik, hogy a Ket. rendelkezései – sem az irányadó normaszöveg szerint, sem a mögöttes jogalkotói szándék szerint – nem alkalmazhatók a Testület eljárására, ezért az a megközelítés, amely a Ket-ben szabályozott kérelem-előterjesztési formákból indul ki a határidő-számításnál, eleve szükségszerűen téves.

A Testület emellett levelében arra is felhívta a figyelmet, hogy az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésének azon rendelkezése, amely az országos rendőrfőkapitány számára – indokolási kötelezettség mellett – lehetővé teszi a Testület állásfoglalásától való eltérést,

nyilvánvalóan az ügy érdemére vonatkozik, és nem biztosít jogalapot az ügy befogadására vonatkozó testületi döntés felülbírálatára.

Az ügyben az országos rendőrfőkapitány válaszlevelével a Testület nem értett egyet. Az országos rendőrfőkapitány levelében arra hivatkozott, hogy az Rtv. 97/A. § (7) bekezdése alapján a panaszról az országos rendőrfőkapitány közigazgatási eljárásban dönt, a Ket. 30. § értelmében pedig a hatóság a közigazgatási hatósági eljárás során köteles a joghatóság, hatáskör, illetékesség vizsgálatán túl az eljárás egyéb feltételeinek vizsgálatára is. E körben a levélben rögzítettek szerint a Testület ügyrendje alapján lefolytatott eljárása és a panasz nyomán a rendőri szervnél lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás elkülönül.

Az országos rendőrfőkapitány rögzíti továbbá azt is, hogy a jogszabályok – általa kifejtettek szerinti – precíz végrehajtása a korábbi gyakorlat ellenében nem sérti, hanem előmozdítja a jogbiztonságot. A Testület által az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény szabályaira való utalást az országos rendőrfőkapitány szintén nem tartotta elfogadhatónak, hivatkozva arra, hogy a hiteles elektronikus aláírás és dátumbélyegző hiánya olyan tartalmi hiányosság, amely akkor sem minősülne joghatás kiváltására alkalmas iratnak, ha nem elektronikus dokumentumról lenne szó. Az országos rendőrfőkapitány a fentiek mellett hivatkozik a Ket. 30. § f) pontjára is, miszerint a kérelmet el kell utasítani, ha az nyilvánvalóan nem az előterjesztésére jogosulttól származik.

Ez utóbbi hivatkozás a Testület szerint szintén az eddig követett gyakorlatot erősíti, ugyanis a kérelmet csak akkor kell elutasítani, ha az nyilvánvalóan nem az arra jogosulttól származik. A rendőrség szerint az elektronikusan benyújtott panaszokkal kapcsolatban éppen az az egyik probléma, hogy nem állapítható meg belőlük egyértelműen az előterjesztő kiléte. Ezért bizonyosan nem vonható le belőlük az a következtetés sem, hogy az előterjesztőjük nyilvánvalóan nem az arra jogosult személy (pontosan ennek tisztázását célozta a Testület postai megerősítést kívánó gyakorlata), így nem a kötelező elutasításnak, hanem hiánypótlás kibocsátásának van helye.

Szintén nem veszi figyelembe a rendőrségi álláspont, hogy más területeken – így pl. a demonstrációk bejelentésénél – az elektronikus benyújtási forma már évek óta elfogadott, pedig ott a bejelentéssel kapcsolatos döntésre sokkal rövidebb határidők vonatkoznak.

A Testület álláspontja szerint a jogalkotónak a jelen helyzet feloldása végett rögzítenie kellene, hogy a Testület saját hatáskörben dönt a panaszok befogadhatóságának kérdésében, és ebben a tekintetben a rendőrség nem jogosult a Testület döntését felülbírálni. Hiszen amennyiben ezt a rendőrség megteszi, akkor gyakorlatilag a Testület eljárására áttételesen „ráerőlteti” a Ket. előírásainak az alkalmazását.

A Testület külön felhívja a jogalkotó figyelmét arra, hogy a Testület jogértelmezését erősítő döntést hozott a Kúria, amellyel a Testület speciális jogállását erősítette a legfőbb

igazságszolgáltatása szerv. A Kfv. II. 37.689/2015/4. sz. ítélete kimondja, hogy a Testület maga jogosult eldönteni, hogy a panasz határidőben érkezette-e; amennyiben pedig a panaszt a Testület befogadta, akkor azt a rendőrség a Testület eljárását követő közigazgatási hatósági panasz eljárásban már nem utasíthatja el érdemi vizsgálat nélkül arra tekintettel, hogy a panaszt késedelmesen terjesztették elő. Az ítéletből az is kiolvasható – analógia alkalmazásával –, hogy amennyiben a képviseleti jog igazolásának a hiánya vagy egyéb, a Ket. szerint elutasításhoz vezető hiányosság miatt szintén nincs joga a rendőrségnek érdemi vizsgálat nélkül elutasítani a panaszt, ha azt a Testület érdemben befogadta és vizsgálta.

A fentiekre figyelemmel arra lenne szükség, hogy a jogalkotó hangsúlyozza a rendőri intézkedésekhez kapcsolódó panaszmechanizmusok szabályozásában a Testület eljárásának a primátusát és ezáltal kifejezze azt, hogy a Testület valóban egy speciális jogállással rendelkezik, amely egyébként a joggyakorlatban megjelenik.

15. Az igazoltatottak személyes adatainak kezelése

Az igazoltatottak adatainak kötelező ellenőrzését a Szolgálati Szabályzat írja elő. Ez a forrása annak, hogy minden igazoltatás szükségszerűen – az érintett adatainak helyszíni ellenőrzésén túlmutató – adatkezeléssel is jár, és emiatt kell az elektronikus lekérdezéseket dokumentálni, ami viszont szükségessé teszi az igazoltató lap kitöltését is (hogy az igazoltató lapok alapján tudja a szolgálat után a közterületről visszatérő rendőr az aláírásával igazolni, hogy egy adott lekérdezést valóban ő kezdeményezett), és olyan általános gyakorlathoz vezet, amely teljesen kiüresíti az Rtv. 29. § (3) bekezdésében foglaltakat. A Testületnek a 213/2009. (VII. 8.) sz. állásfoglalásában kifejtett álláspontja szerint: annak érdekében, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés ne üresedjen ki, hanem megfelelő tartalommal érvényesülhessen, a Szolgálati Szabályzat olyan módosítására van szükség, amely az igazoltatott személy további ellenőrzését csak indokolt esetben, és nem kötelező jelleggel, nem automatikusan írja elő.

Indokoltnak látja továbbá a Testület megfontolni a rendőrség által használt – de más szerv kezelésében lévő – adatbázisok olyan átalakítását, amelynek eredményeként maga a rendszer rögzítené az adatot lekérdező személyre és a lekérdezés céljára vonatkozó információkat. Ezáltal az adatlekérdezés valamennyi körülménye visszakereshetővé válna magából az elektronikus rendszerből, szükségtelenné téve a többszörös adatrögzítést és a külön rendszeresített, papíralapú rendőrségi nyilvántartást.

Ezen túlmenően a Testület azt is megjegyezte, hogy bár az adattárakból való lekérdezések nyilvántartását valóban indokolja az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Info. tv.) 15. §-a, a jogbiztonság szempontjából megnyugtatóbb helyzet lenne, ha kifejezett törvényi

rendelkezés szabályozná a rendőrség ilyen jellegű és célú adatkezelését. Az sem egyértelmű, hogy az adattárakból való lekérdezések nyilvántartásában szereplő valamennyi adatra valóban szükség van-e az Info. tv. 15. §-ában foglaltak érvényesítéséhez, vagy kisebb adattartalom mellett is teljesíthetők lennének a jogszabályi kötelezettségek.

Az Info. tv. 15. §-ában foglaltak ezen túlmenően teljesíthetők lennének úgy is, hogy a rendőr az igazolatásról olyan – a nemzetközi gyakorlatban már alkalmazott és bevált – igazolató lap másolatát adná át az intézkedéssel érintett személynek, amely rögzíti az intézkedés helyét, idejét, jogalapját és valamely, a rendőr egyedi azonosítására alkalmas adatot (pl. nevét, rendfokozatát, azonosító számát), mely esetben nem lenne szükség az igazolatott jogaira hivatkozva az ő egyéb személyes adatait az igazolató (RK) lapon rögzíteni. Az igazolató lap másik oldala pedig tartalmazza a jogorvoslati lehetőségeket, valamint a jogorvoslat érvényesítéséhez igénybe vehető szervezetek elérhetőségeit.

A Testület jelzi, hogy a jelenlegi helyzet – bár az a fentiek szerint nem elsősorban a rendőrségnek felróható – összhatását tekintve a szükségesnél nagyobb számú adatrögzítést eredményez, így sérti az állampolgárok személyes adatok védelméhez való jogát.

16. A gyülekezési jog gyakorlása

A Testület már működése első évének tapasztalatai alapján is felhívta a figyelmet arra, hogy számos kérdésben pontosításra, átgondolásra szorulnak a gyülekezési jogot érintő egyes törvényi rendelkezések, a gyülekezési jog gyakorlásának jogszabályi keretei.

Az egyik legégetőbb kérdés, amelyre először a 2009. július 4-ei demonstrációk irányították rá a Testület figyelmét, hogy a közterület-foglalási engedély és a gyülekezési jog gyakorlásának konfliktusa nincs megnyugtatóan rendezve, adott esetben egy közterület-foglalási engedély birtokában bármikor felülírható a gyülekezési jog, amint erre sor is kerül a vonatkozó rendőrségi jogértelmezés folytán.

Ugyancsak probléma, hogy a rendőrség nehezen tudja biztosítani a vonulások rendezvényeket, a gyülekezési jogról szóló törvény ugyanis alapvetően nem a vonulások, hanem inkább az egy körülhatárolható területen összegyűlő és onnan el nem mozduló rendezvényeket tekinti szabályozási mintának. Éppen ezért mondta ki a Testület, hogy a gyülekezési szabadság magában foglalja nemcsak a rendezvényeken való szabad részvételt, de azok helyszínének szabad elhagyását is.

A rendezvényekre való bejutáskor nem kizárt a beeresztési pontok felállítása és a személyek biztonsági szempontból történő átvizsgálása miatti alapjog-korlátozás, ugyanez azonban kifelé, a rendezvény elhagyásakor már aggályos, és a gyülekezési szabadság indokolatlan és szükségtelen korlátozásának minősül. A konkrét eseteket vizsgálva nem

tartható tehát a rendőrség azon gyakorlata, hogy egy vonulós rendezvény menetét mindkét oldalról szorosan körbefogva teljesen végigkíséri, és onnan senkit nem enged kilépni a végpont előtt, még akkor sem, ha ő már nem kíván a rendezvényen részt venni, gyülekezési jogát már nem kívánja gyakorolni.

Ezt a problémakört – a spontán gyülekezésekkel együtt – a jogalkotó tudná megnyugtatóan rendezni.

17. A fokozott ellenőrzés térbeli és időbeli határaitól való jogszabályi rendelkezés hiánya

A fokozott ellenőrzés hatályos szabályozása szerint a fokozott ellenőrzés elrendelhető a rendőrhatalom teljes illetékességi területére, ugyanakkor a törvény nem ír elő szempontokat arra nézve, hogy minek alapján indokolt meghúzni a fokozott ellenőrzés területi határait. Különösen az ország egész területére, egész éven át folyamatosan elrendelt és fenntartott fokozott ellenőrzés ténye zavarja az állampolgárokat, aminek panaszaikban hangot is adnak. Ezen túlmenően a főváros esetében is aggályosnak találta a Testület, hogy térben egymáshoz meglehetősen közeli rendezvények kapcsán is előfordult az, hogy az egész fővárosra fokozott ellenőrzést rendelt el az arra egyébként jogosult főkapitány. Mivel a fokozott ellenőrzés az igazoltatásra és az ahhoz kapcsolódó, nagyobb fokú jogkorlátozást jelentő intézkedésekre (például ruházat-és csomagátvizsgálása) egyfajta generális felhatalmazást jelent (tehát nem kell vizsgálni az egyes konkrét rendőri intézkedések – igazoltatások és átvizsgálások – jogalapjának meglétét), a Testület jogszabály- módosítást tart szükségesnek annak érdekében, hogy ne lehessen időben és térben indokolatlanul tág módon meghatározni a fokozott ellenőrzés hatályát.

Itt említendő meg, hogy a Testület szükségesnek látja a fokozott ellenőrzés keretében intézkedő rendőrök közlései tekintetében egységes és a polgárok számára átlátható gyakorlat kialakítását (például az ilyen igazoltatásokkor a rendőrök utaljanak a fokozott ellenőrzés tényére, és annak alapját – ha az egyébként nem veszélyezteti az intézkedés célját – jelöljék meg). Szükséges továbbá az eligazításokon a rendőrök figyelmét a megfelelő tájékoztatás kötelezettségére felhívni.

18. A jegyzőkönyvezési kötelezettség bevezetése

A Testület 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásában kifejtettek szerint a polgárok számára biztosítani kellene azt a jogot, hogy felkérhessék az eljáró rendőrt az általa észlelt tények jegyzőkönyvi rögzítésére olyan esetekben is, amikor az adott eljárásra nem vonatkozik ezt előíró jogszabály.

A polgárok számára azt is garantálni kellene, hogy a jegyzőkönyvből kaphassanak egy példányt. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv számos esetben megkönnyítené a polgároknak „jogaiknak és jogos érdekeiknek hatékony érvényesítését” [lásd: 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488.], hozzájárulva a jogbiztonság elvének maradéktalan megvalósulásához.

A kérdés az Rtv. módosításával lenne megoldható, de az átmeneti időszak erre irányuló főkapitányi utasítással is áthidalható volna.

19. A rendőri felvilágosítás-kérés korlátainak tisztázása

A jelen tájékoztatóban is jelzett több ügy kapcsán felmerült a kérdés, hogy vonatkozik-e a felvilágosítás-adás kötelezettsége azokra az intézkedés alá vont személyekre, akik a felmerülő kérdésekre a válaszadást egyes eljárási jogszabályok (például Be.) alapján megtagadhatnák (például gyermekkorú hozzátartozó), illetve feltehető-e a rendőr ilyen kérdéseket ezen személyeknek, és ha igen, mire kell figyelmeztetnie az érintettet. A Testület javaslatot tesz a jogalkotónak, hogy az Rtv. 32. §-át pontosítsa, és a „ha jogszabály másként nem rendelkezik” közbevetést részletesen fejtse ki, hogy az intézkedő rendőr számára is világos és egyértelmű legyen, kiktől lehet, vagy nem lehet, és milyen tartalmú, mire vonatkozó felvilágosítást kérni, illetve pontosan milyen felsorolható esetekben van lehetőség a válaszadás megtagadására.

20. Szolgálatba helyezés a rendőrt ért sérelem kapcsán és kizárás a rendőrségi intézkedések során

A Ket. 42. § (1) bekezdése szerint az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. Noha a rendőrség rendészeti tevékenysége a közigazgatási eljárás egy speciális, szakigazgatási ágának tekinthető, az Rtv. nem tartalmazza a kizárás intézményét, nem mondja ki, hogy nem intézkedhet az a rendőr, aki az adott ügyben valamilyen módon érintett. A rendőri tevékenység jellegénél fogva ez nem is lenne minden esetben indokolt (például egy tömegrendezvényt biztosító rendőr az őt megtámadó személlyel szemben nyilvánvalóan alkalmazhatja a rendelkezésére álló kényszerítő eszközöket), szükséges volna azonban annak átgondolása, hogy milyen módon szabályozható a kérdés, mivel nyilvánvalóan problematikus, ha a rendkívül jelentős közhatalmi jogosítványokkal (így például a legitim erőszak alkalmazásának a jogával) felruházott rendőr az elkerülhetetlenül szükségesnél tovább vesz részt egy olyan intézkedésben, amely egy őt közvetlenül érintő üggyel függ össze.

(A példánál maradva: az ártalmatlanná tett támadó előállítását és bekísérését nem célszerű a megtámadott rendőrre bízni.) A Testület olyan megoldást lát elfogadhatónak, amelynek értelmében az életet, testi épséget, vagyonbiztonságot fenyegető veszély elhárulását követően nem vehet részt az intézkedésben az a rendőr, akit az adott ügy közvetlenül érint.

Speciális esete az érintettség miatti kizárásnak, amikor a szolgálaton kívüli rendőr az őt ért sérelem kapcsán helyezi magát szolgálatba és él speciális jogosítványával a másik féllel szemben. A 383/2010. (VIII. 4.) sz. állásfoglalás alapjául szolgáló ügyben a közlekedési baleset részesévé vált panaszosokkal szemben az a rendőr kezdeményezett intézkedést, aki a balesetnek szintén résztvevője volt. A Testület arra a kérdésre, hogy egy rendőr saját – adott esetben jogszerű – magánérdekeinek érvényesítése céljából felhasználhatja-e a rendőri minőségét és az ebből adódó többletjogosítványait, nemleges választ adott. Így ugyanis a rendőrség állományába tartozó személy mindenki máshoz képest jelentős előnyökhöz jutna hétköznapi, a rendőri hivatás teljesítéséhez semmilyen módon nem kapcsolódó esetekben, ráadásul – mivel a rendőr magánérdeke nehezen kapcsolható ki – a visszaélés lehetősége is rendkívüli módon megnőne. A kizárásnak az Rtv-ben való szabályozása során az ilyen eseteket is érdemes figyelembe venni.

A 219/2012. (VI. 19.) sz. állásfoglalásában a Testület aggályosnak ítélte, hogy az egyik rendőrkapitányság munkatársát is érintő végrehajtási eljárásnál a kapitányság rendőrei jelen voltak és az intézkedésben részt vettek. A Testület szükségesnek tartotta leszögezni: a jövőre nézve azt tartaná indokoltnak, hogy az ilyen módon érintett kapitányságok munkatársai (halaszthatatlan intézkedések kivételével) egyáltalán ne vehessenek részt a kollégáikat érintő eljárásokban.

21. Beléptetés a rendőrségi objektumokba

A 324/2013. (XI. 13.) sz. állásfoglalás alapjául szolgáló ügyben a panaszos kifogásolta, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság Központi Panaszirodájának bejáratánál, ahová iratismertetésre ment meghatalmazottként, egy civil ruhát viselő személy ismeretlen okból elkérte személyi igazolványát, majd az adatgyűjtés okának, céljának és jogalapjának közlése nélkül feljegyezte a panaszos okmányában szereplő adatait.

A Testület hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani, tekintettel arra, hogy a beléptetést végző vagyonőr nem tartozott a rendőrség állományába. Ugyanakkor a Testület felhívta a figyelmet arra, hogy a beléptetés vonatkozásában fennálló helyzet eleve aggályos, mivel az Info. tv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat – így a személyazonosító okmányban szereplő személyes adat is – akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli. Tekintettel arra, hogy a panaszban foglalthoz hasonló helyzetekben a hozzájárulás önkéntessége nem jön szóba

(mivel közhatalmi jogosítvánnyal – a belépés megtagadásának lehetőségével – felruházott személy „igazolást” és mivel az igazolás megtagadásának eredményeként az érintett célját nem tudja megvalósítani, illetve nem tud – például az idézésre való megjelenésre irányuló – kötelezettségének eleget tenni), az ilyen jellegű adatkezelés csak törvényi rendelkezés esetén lehet jogszerű. Az Info. tv. rendkívül szigorú szabálya még a törvényi felhatalmazás alapján alkotott rendeletben sem teszi lehetővé az adatkezelés előírását (kivéve az önkormányzati rendeleteket), tehát az a norma-láncolat, amely jelen esetben megalapozza az adatkezelést [az Rtv. felhatalmazása alapján alkotott 24/1997. (III. 26.) BM rendelet az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről, és az ehhez kapcsolódó, a Magyar Köztársaság Rendőrsége nyílt épületeibe történő be- és kiléptetés szabályairól, a belső rend és biztonság fenntartásáról szóló 48/2008. ORFK utasítás (OT 28.)], bizonyosan nem felel meg az Info. tv.-ben megkövetelt feltételrendszernek. Az ORFK utasítást módosította a 20/2009. (OT 12.) ORFK utasítás, de az még így sem felel meg a Testület által megfogalmazottnak. Állásfoglalásában utal rá a Testület, hogy a rendőrségi épületekbe való beléptetéssel kapcsolatos – a fentiekben részletesen kifejtett – szabályozási hiányossággal kapcsolatban már korábban is fel kívánta hívni mind az ORFK, mind a jogalkotó figyelmét, hogy az adatvédelmi követelményeknek csak az felel meg, ha törvény hatalmazza fel a rendőrség részéről eljáró személyeket, hogy a belépni kívánók személyes adatait megismerjék, ezért 26/2010. (I. 27.) számú állásfoglalását megküldte az illetékes miniszternek és az – akkor még működő – adatvédelmi biztosnak is. Különösen aggályosnak tartotta a Testület, hogy ennek ellenére a vonatkozó szabályozás módosítása azóta sem történt meg.

22. Szabadságában korlátozott személy (például a panaszos előállítása esetén) egészségügyi dokumentációhoz való joga

A 138/2013. (IV. 30.) számú állásfoglalás alapjául szolgáló esetben a panaszossal szemben szabálysértés továbbfolytatása miatt testi kényszert, majd bilincset alkalmaztak, aminek során sérüléseket szenvedett el. A panaszost ezt követően előállították, a rendőrségről azonban sérülései ellátása érdekében – kérésére – az orvosi ügyeletre szállították. A panaszos beadványában előadta, hogy az orvosi vizsgálatról készült orvosi véleményt az őt kísérő rendőröknek adták át, ő azt nem kapta kézhez, szabadon bocsátásakor pedig kérése ellenére nem adták át neki a rendőrök, arra való hivatkozással, hogy azt az eljárás során fogják felhasználni. Az orvosi dokumentáció átadásának jelen ügyben azért is volt kiemelt jelentősége, mert a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott orvosi vélemény által is igazolt panaszosi állítás szerint az őt vizsgáló orvos mielőbbi traumatológiai vizsgálatra tett javaslatot. (A panasz elbírálása során egyébként az alapjog sérelmet a Testület nem tudta megállapítani, mivel a panaszos és az eljáró rendőrök eltérő nyilatkozatai közötti ellentmondást a bizonyítási eszközök szűkössége miatt nem tudta feloldani.)

A panasz kapcsán tehát kérdésessé vált, hogy a hatályos jogi normák alapján miként érvényesül a személyi szabadságában korlátozott személy személyes adatok védelméhez való joga abban az esetben, ha a szabadságkorlátozás időtartama alatt orvosi vizsgálatra szorul.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.) rendelkezései megteremtik a beteg törvényen alapuló jogát egészségügyi ellátására vonatkozó adatainak megismerését illetően. A tájékoztatás formáját a törvény nem határozza meg, azonban a gyakorlatból, illetve a tájékoztatásra vonatkozó igény céljából (kórelőzmények tárolása, további vizsgálatok elvégzése, stb.) adódóan a tájékoztatás nyilvánvalóan papíralapú adatközlést kíván meg.

Ugyan az előállított személyek nem tartoznak a Fogdaszabályzat hatálya alá, azonban – az előállított személyekre vonatkozó speciális szabályozás hiányában – a Testület a panaszos ügyében úgy ítélte meg, hogy e rendeletnek a szabadságukban korlátozott személyek egészségügyi adatainak kezelésére vonatkozó normáit kell analóg módon alkalmazni.

A panaszügy idején hatályos Fogdaszabályzat 36. § (1) bekezdés f) pontja előírta, hogy a befogadást követően, fogvatartottanként elkülönítve nyilván kell tartani a befogadaskor készült, valamint a fogva tartás alatt keletkezett orvosi véleményeket. [A jelenleg hatályos 56/2014. (XII. 5) BM rendelet a rendőrségi fogdák rendjéről 45. § (1) bekezdés f) pont]. E rendelkezés tehát megalapozza a rendőrség jogát és kötelezettségét arra vonatkozóan, hogy a szabadságában korlátozott személy egészségügyi ellátására vonatkozó iratokat nyilvántartsa.

A Testület fenti jogszabályok mellett szükségesnek látta az Info. tv. vonatkozó rendelkezéseinek vizsgálatát is.

Az érintett jogszabályhelyek alapján megállapítható az, hogy a személyi szabadságában korlátozott személynek az Eütv. 13. § alapján joga van egészségi állapotára, egészségügyi ellátására vonatkozó tájékoztatáshoz, amelynek formája a további felhasználás jellegéből adódóan jelen esetben egyértelműen papír alapú adatszolgáltatást jelent.

Amennyiben elfogadjuk a Fogdaszabályzat orvosi adatok kezelésére vonatkozó 36. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazását az előállított személyek adatainak kezelése tekintetében is, úgy megállapítható az is, hogy a rendőrségnek is joga van ahhoz, hogy a szabadságkorlátozás alá vont személy vizsgálatáról készült orvosi véleményt megőrizze.

A fentiek alapulvételével, megállapítható viszont az is, hogy az Info. tv. rendelkezései alapján a személyi szabadságában korlátozott személy az adatkezelés céljából érintettnek, a rendőrség pedig adatkezelőnek minősül, azaz a törvény 15. §-a alapján az érintettnek, jelen esetben tehát a panaszosnak joga volt tájékoztatást kérni egészségügyi ellátására vonatkozó adatokról nem csak az orvostól, hanem a rendőrségtől, mint adatkezelőtől is.

A Testület fenti okfejtése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az orvosi vizsgálatra vonatkozó igazolást erre vonatkozó kérés esetén az Eütv. fent ismertetett rendelkezései alapján az orvosnak, illetőleg az Info. tv. alapján az eljáró rendőröknek ki kell adniuk a panaszos részére.

A Testület vizsgálata során arra az általános megállapításra jutott, hogy fenti rendelkezések nincsenek összhangban, illetőleg a gyakorlatban problémát vethetnek fel atekintetben, hogy a személyi szabadságában korlátozott személyt vizsgáló orvos számára nem adnak egyértelmű iránymutatást arra vonatkozóan, hogy a papíralapú tájékoztatást (orvosi véleményt, leletet) a személyi szabadságában korlátozott személynek, vagy az őt kísérő rendvédelmi dolgozónak adja-e át.

A fent ismertetett jogszabályi rendelkezésekből az állapítható meg, hogy ugyan az Info. tv. 5. §-a szerint az egészségi állapottal kapcsolatos adatot – mint különleges adatot – csak az érintett írásbeli hozzájárulása, valamint törvény erre vonatkozó rendelkezése alapján lehetne kezelni, a Fogdaszabályzat hatálya alá eső személyek vonatkozásában rendelet szabályozza a kérdést, az előállítottak vonatkozásában pedig semmilyen jogi norma nem jogosítja fel a rendőröket az adatkezelésre. Noha a fogva tartott személyek egészségügyi adatainak kezelése indokolható alapjogi szempontból – állami kötelezettség áll fent a testi épségük, egészségük védelmére –, a megfelelő szintű szabályozás hiánya azonban súlyosan aggályos.

A Testület véleménye szerint megnyugtató megoldásként az szolgálna, ha a fenti alapjogot érintő, egymással ellentétes vagy hiányos rendelkezéseket az Info. tv. előírásainak megfelelően törvényi szinten szabályoznák, figyelemmel arra is, hogy a Fogdaszabályzat hatálya alá nem tartozó szabadságukban korlátozott személyekre jelenleg semmiféle norma nem vonatkozik.

A Testület álláspontja szerint a szabályozással érintett jogalanyok alapvető jogaira, illetve érdekeire figyelemmel megfelelő jogi szabályozásnak az minősülne, amely az egészségi állapotra vonatkozó különleges adatok kezelésére jogosult személyek meghatározását törvényben (Rtv., Eütv.) rögzítené, illetőleg az orvosi dokumentáció megismerését mind a személyi szabadságában korlátozott személy (beteg), mind pedig az őt kísérő rendvédelmi dolgozó számára – fentiekből következően szintén törvényi szintű szabályozással – lehetővé tenné. A Testület szerint ez utóbbi megvalósításának módja egyrészt olyan szabály törvényi szinten való rögzítése, amely az orvosi vélemények, leletek, stb. átadására vonatkozóan kötelezettséget teremt az orvos számára mindkét érintett fél vonatkozásában. A gyakorlatban felmerülő vitás helyzetek elkerülése érdekében azonban szükséges annak rögzítése is, hogy a szabadságkorlátozás ideje alatt keletkezett egészségügyi dokumentációt a személyi szabadságában korlátozott személy (mint érintett) kérelmére az egészségi állapotra vonatkozó adatokat nyilvántartó rendőri szerv (mint adatkezelő) kiadja.

23. Hivatalos okmányok helyszíni elvételéről megfelelő igazolás kitöltése és átadása

A fentiekben már idézett 329/2013. (XI. 13.) számú állásfoglalás kapcsán a Testület – a további jogsértések elkerülése érdekében – felhívta a rendőrség figyelmét arra, hogy haladéktalanul szükséges intézkedni annak érdekében, hogy a rendőrök országszerte a vezetésre jogosító okmány/forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló olyan elismervényt alkalmazzanak formanyomtatványként, amely a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 96. § (5) bekezdésében előírtaknak megfelel. A hatályos jogszabályra utaló formanyomtatványt úgy kellene kialakítani, hogy azon kitöltésre alkalmas, elégséges hely (kipontozott rész, külön sor) álljon rendelkezésre az elvétel okaként hivatkozott pontos jogszabályhely, illetőleg az ehhez esetleg szükséges további indokolás rögzítésére. Ezen technikai megoldás hiányában ugyanis az intézkedő rendőrök nyilvánvalóan és szükségszerűen nem tudnak eleget tenni azon kötelezettségüknek, amely a megfelelő tájékoztatásra vonatkozik, emiatt az intézkedés alá vont személy nem lesz tisztában a vele szemben fogatosított intézkedés okával.

A Testület jelenleg is úgy ítéli meg, hogy a fenti jogalkotási javaslatok megfontolása és érvényre juttatása segítené a rendőrséget abban, hogy intézkedéseik során szakszerűbben, jogszerűbben, az arányosság szem előtt tartásával, kulturáltan, az állampolgárok érdekében lássák el szolgálati feladataikat, amely a rendőrségbe vetett közbizalom további erősödéséhez vezetne.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás s.k.
elnök

Dr. Kozma Ákos s.k.
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba s.k.
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos s.k.
testületi tag

V. Statisztikai melléklet a Független Rendészeti Panasztestület 2017. évi beszámolójához

1. A panaszosok demográfiai jellemzői

2017-ben összesen 302 panaszos 293 ügyében hozott állásfoglalást a Testület.

1.1 Lakóhely, nem, kor

2017-ben a panaszosok túlnyomó többsége (41%-a) Budapesten lakott, ezt követi Pest és Hajdú-Bihar megye, de ezekben is csak 5-8% között volt a panaszosok aránya.

1. táblázat A panaszosok száma és aránya lakóhely szerint (szám, %)

A panaszosok lakóhelye	száma	aránya,%
Budapest	123	40,7%
Bács-Kiskun megye	12	4,0%
Baranya megye	12	4,0%
Békés megye	4	1,3%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	9	3,0%
Csongrád megye	4	1,3%
Fejér megye	10	3,3%
Győr-Moson-Sopron megye	5	1,7%
Hajdú-Bihar megye	17	5,6%
Heves megye	3	1,0%
Jász-Nagykun-Szolnok megye	9	3,0%
Komárom-Esztergom megye	3	1,0%
Nógrád megye	6	2,0%
Pest megye	23	7,6%
Somogy megye	6	2,0%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	9	3,0%
Tolna megye	0	0,0%
Vas megye	3	1,0%
Veszprém megye	4	1,3%
Zala megye	11	3,6%
Külföld	5	1,7%
adathiány	24	7,9%
Összesen	302	100,0%

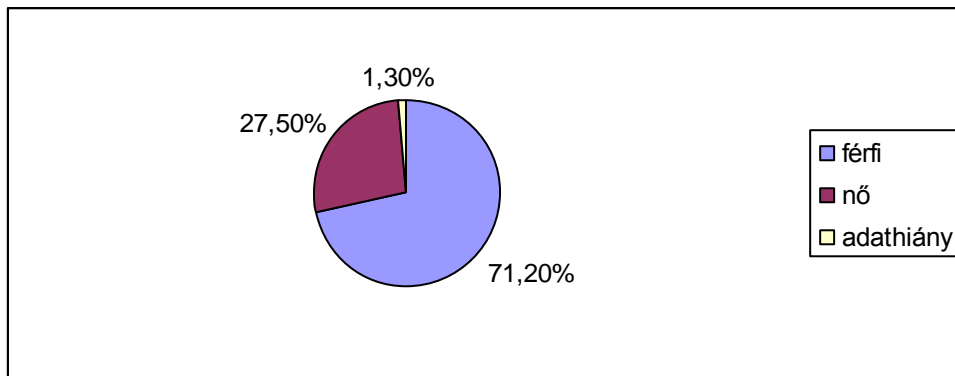
A panaszosok 71 százaléka férfi és 28 százaléka nő volt, egy százalékukról nincs adat. (

2. táblázat)

2. táblázat A panaszosok száma és aránya nemek szerinti (szám, %)

A panaszosok neme	száma	aránya,%
férfi	215	71,2%
nő	83	27,5%
adathiány	4	1,3%
Összesen	302	100,0%

1. ábra A panaszosok aránya nemek szerint (%)

1.2. A panaszosok száma és aránya kor szerint

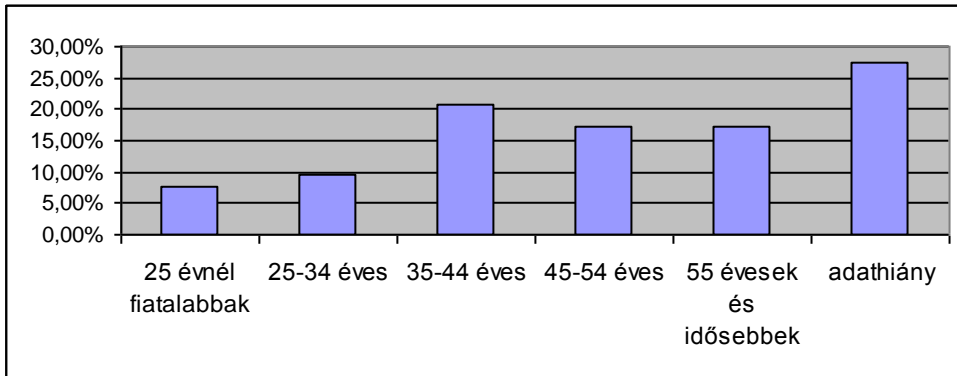
2017-ben a legfiatalabb panaszos 11 éves, a legidősebb 78 éves volt. A panaszosok átlagéletkora 43,5 év volt.

A panaszosok 8 százaléka 25 évnél fiatalabb volt, 10 százalékuk 25-34 éves, 21 százalékuk 35-44 éves, 17 százalékuk 45-54 éves, illetve 54 évnél idősebb volt, a panaszosok több, mint negyedének koráról nincs információnk.

3. táblázat A panaszosok száma és aránya életkori csoportok szerint (szám, %)

Korcsoport	száma	aránya, %
25 évnél fiatalabbak	23	7,6%
25-34 éves	29	9,6%
35-44 éves	63	20,9%
45-54 éves	52	17,2%
55 évesek és idősebbek	52	17,2%
adathiány	83	27,5%
Összesen	302	100,0%
Átlag életkor	43,5	
minimum életkor	11	
maximum életkor	78	

2. ábra A panaszosok aránya életkori csoportok szerint (%)

1.3 Jogi képviselet

A panaszosoknak 10 százaléka, 31 személy rendelkezett jogi képviselővel, 73 százalékuk férfi, 23 százalékuk nő, egy esetben (3%) volt több panaszos egy ügyben.

4. táblázat A jogi képviselettel rendelkezők száma és aránya nemek szerint (szám, százalék)

A jogi képviselettel rendelkezők		
neme	száma	aránya
férfi	22	73,3%
nő	7	23,3%
ebből: csoport (több panaszos volt egy ügyben)	1	3,2%
adathiány	2	6,5%
Összesen	31	100,0%

5. táblázat A jogi képviselettel rendelkezők száma és aránya életkori csoportok szerint (szám, %)

Korcsoport	száma	aránya, %
25 évnél fiatalabbak	2	6,5%
25-34 éves	5	16,1%
35-44 éves	3	9,7%
45-54 éves	9	29,0%
55 évesek és idősebbek	9	29,0%
adathiány	3	9,7%
Összesen	31	100,0%
Átlag életkor	43,7	
minimum életkor	14 év	
maximum életkor	63 év	

1.4 A panasz

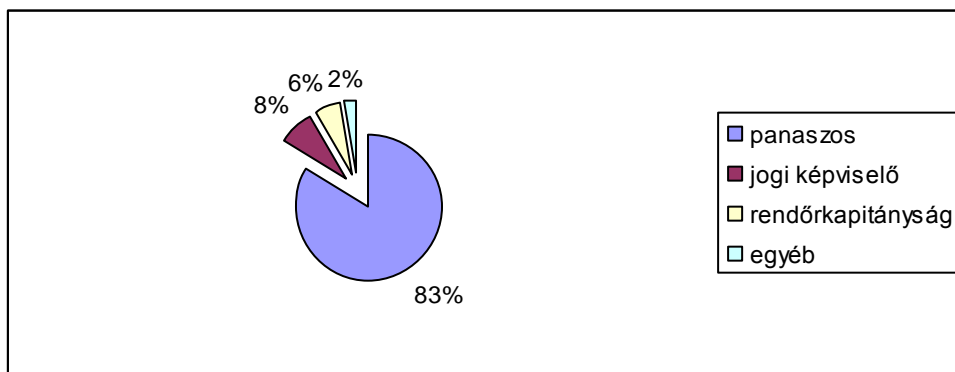
2017-ben összesen 293 panasz érkezett a Testülethez.

244 esetben, a panaszok 83,0 százalékában a panaszos, 8 százalékában a jogi képviselő, 6 százalékában rendőrkapitányság, és 2,4 százalékában törvényes képviselő, az ügyészség, ill. meghatalmazott küldte a panaszt.

6. táblázat A panaszok száma és aránya küldő szerint (szám, %)

Küldő	száma	aránya, %
panaszos	244	83,3%
jogi képviselő	24	8,2%
(civil) szervezet	1	0,3%
rendőrkapitányság	17	5,8%
a Testület magához vonta	0	0,0%
egyéb	7	2,4%
Összesen	293	100,0%

3. ábra A panaszok küldő szerinti megoszlása (%)

7. táblázat A rendőrkapitányságokról érkezett panaszok száma

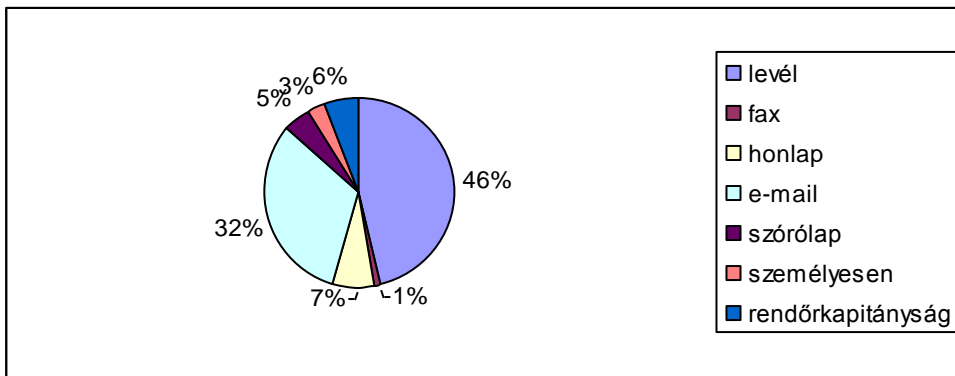
Rendőrkapitányság	panaszok száma
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Rendőr-főkapitányság	1
BRFK	6
BRFK Panasziroda	1
BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság	1
BRFK XVII. Kerületi Rendőrkapitányság	1
Győr-Moson-Sopron Megyei RFK	2
Hajdúböszörmény Rendőrkapitányság	1
Hajdú-Bihar Megyei RFK	1
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei RFK	1
Nyíregyházi Rendőrkapitányság (ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján)	1
Szolnoki Rendőrkapitányság (ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján)	1
Összesen	17

A panaszok érkezésének leggyakoribb módja a levél (46%), ennél kevesebb az elektronikus úton, vagyis e-mailben (32%) illetve honlapon (7%) keresztüli érkezés. Hatan több módon is adtak be panaszt. Az egyéb helyről beadott panasz az ügyészségről érkezett.

8. táblázat A panasz érkezési módjának száma és aránya

Érkezés módja	a panaszok száma	aránya
levél	138	46,2%
fax	3	1,0%
honlap	20	6,7%
e-mail	96	32,1%
szórólap	14	4,7%
személyesen	10	3,3%
rendőrkapitányság	17	5,7%
egyéb (ügyészség)	1	0,3%
Összesen	299	100,0%

4. ábra A panasz érkezésének módja (%)

2017-ben a legtöbb panasz októberben (14%), szeptemberben (13%), augusztusban és decemberben (10-10%) érkezett, májusban a legkevesebb (3%), a többi hónapban viszonylag kiegyenlítetten érkeztek a panaszok.

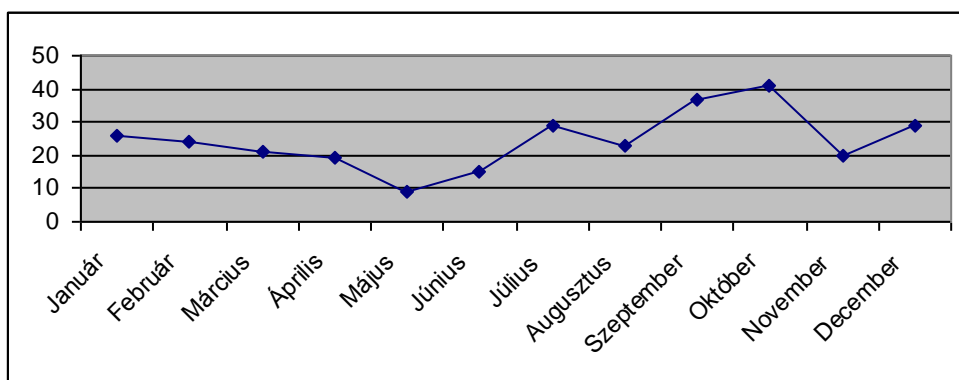
9. táblázat A panaszok érkezésének hónapok szerinti száma és megoszlása

A beérkezés hónapja	a panaszok száma	aránya
Január	26	8,9%
Február	24	8,2%
Március	21	7,2%
Április	19	6,5%
Május	9	3,1%
Június	15	5,1%
Július	29	9,9%

Augusztus	23	7,8%
Szeptember	37	12,6%
Október	41	14,0%
November	20	6,8%
December	29	9,9%
Összesen	293	100,0%

5. ábra A panaszok érkezésének száma hónapok szerint

2. Alapjogok

2.1 Érintett alapjogok

2017-ben a három leggyakrabban érintett alapjog a tisztességes eljáráshoz való jog (42,1%), az emberi méltósághoz való jog (22,1%), és a személyi szabadság (10,5%) védelme voltak.

10. táblázat Érintett alapjogok 2017-ben, az előfordulás szerinti gyakoriság sorrendjében (szám, %)

Alapjog	száma	aránya
tisztességes eljáráshoz való jog [XXIV. cikk]	212	42,1%
emberi méltósághoz való jog [II. cikk]	111	22,1%
személyi szabadság [IV. cikk]	53	10,5%
diszkrimináció tilalma [XV. cikk]	29	5,8%
személyes adatok védelme (képmás, hangfelvétel) [VI. cikk]	22	4,4%
testi-lelki egészséghez való jog (testi épség) [XX. cikk]	21	4,2%
tulajdonhoz való jog [XIII. cikk]	13	2,6%
jó hírnévhez való jog [VI. cikk]	11	2,2%
magánlakás sérthetlensége [VI. cikk]	6	1,2%
jogorvoslathoz való jog [XXVIII. cikk]	6	1,2%
mozgásszabadság, tart. hely szabad megválasztása, ország elhagyásához ill. hazatéréshez való jog [XXVII. cikk]	5	1,0%
magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog [VI. cikk]	5	1,0%

gyülekezési jog [VIII. cikk]	4	0,8%
kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánás, büntetés (kísérlet) [III. cikk]	2	0,4%
véleménynyilvánítás szabadsága [IX. cikk]	1	0,2%
gyermekjogok [XVI. cikk]	1	0,2%
személyi biztonság [IV. cikk]	1	0,2%
magántitok védelme [VI. cikk]	0	0,0%
élethez való jog [II. cikk]	0	0,0%
védelemhez való jog (büntetőeljárásban) [XXVIII. cikk]	0	0,0%
közérdekű adatok megismeréséhez, terjesztéséhez való jog [VI. cikk]	0	0,0%
gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadság [VII. cikk]	0	0,0%
egyesülési jog [VIII. cikk]	0	0,0%
sajtószabadság [IX. cikk]	0	0,0%
tud. és művészi alkotás szabadsága, tanszabadság [X., XI. cikk]	0	0,0%
vállalkozás szabadsága [XII. cikk]	0	0,0%
munkához való jog [XII. cikk]	0	0,0%
menedékjog [XIV. cikk]	0	0,0%
sztrájkjog [XVII. cikk]	0	0,0%
kérelem ill. panasz előterjesztéséhez való jog [XXV. cikk]	0	0,0%
Összesen*	503	100,0%

* az összesen sor értéke meghaladja az összes panasz számát, mivel egy panasz többféle alapjogot is érinthet

2.2 Sértett alapjogok

2017-ben a három legtöbb esetben megsértett alapjog a tisztességes eljáráshoz való jog (42%), az emberi méltósághoz való jog (17%), valamint a személyi szabadsághoz való jog (16%) volt.

11. táblázat Sérült alapjogok száma és aránya az előfordulás szerinti gyakoriság sorrendjében (szám, %)

Alapjog	szám	arány
tisztességes eljáráshoz való jog [XXIV. cikk]	41	41,8%
emberi méltósághoz való jog [II. cikk]	17	17,3%
személyi szabadság [IV. cikk]	16	16,3%
személyes adatok védelme (képmás, hangfelvétel) [VI. cikk]	7	7,1%
testi-lelki egészséghez való jog (testi épség) [XX. cikk]	4	4,1%
gyülekezési jog [VIII. cikk]	3	3,1%
tulajdonhoz való jog [XIII. cikk]	3	3,1%
jó hírnévhez való jog [VI. cikk]	2	2,0%
kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánás, büntetés (kísérlet) [III. cikk]	2	2,0%
személyi biztonság [IV. cikk]	1	1,0%
magánlakás sérthetlensége [VI. cikk]	1	1,0%
jogorvoslathoz való jog [XXVIII. cikk]	1	1,0%
mozgásszabadság, tart. hely szabad megválasztása, ország elhagyásához ill. hazatéréshez való jog [XXVII. cikk]	0	0,0%
diszkrimináció tilalma [XV. cikk]	0	0,0%
magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog [VI. cikk]	0	0,0%

véleménynyilvánítás szabadsága [IX. cikk]	0	0,0%
élethez való jog [II. cikk]	0	0,0%
magántitok védelme [VI. cikk]	0	0,0%
közérdekű adatok megismeréséhez, terjesztéséhez való jog [VI. cikk]	0	0,0%
gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadság [VII. cikk]	0	0,0%
egyesülési jog [VIII. cikk]	0	0,0%
sajtószabadság [IX. cikk]	0	0,0%
tud. és művészi alkotás szabadsága, tanszabadság [X., XI. cikk]	0	0,0%
vállalkozás szabadsága [XII. cikk]	0	0,0%
munkához való jog [XII. cikk]	0	0,0%
menedékjog [XIV. cikk]	0	0,0%
gyermekjogok [XVI. cikk]	0	0,0%
sztrájkjog [XVII. cikk]	0	0,0%
kérelem ill. panasz előterjesztéséhez való jog [XXV. cikk]	0	0,0%
védelemhez való jog (büntetőeljárásban) [XXVIII. cikk]	0	0,0%
Összesen*	98	100,0%

* egy panasz többféle alapjogot is érinthet

3. Intézkedések

3.1 Az intézkedés helye

A legtöbb intézkedés Budapesten (42%), a második és harmadik legmagasabb Pest (az összesnek 8%-a) és Hajdú-Bihar (6%) megyékben történt.

12. táblázat A panaszok száma és aránya az intézkedés helye szerint (szám, %)

Az intézkedés helye	Az intézkedések száma	aránya
Budapest	87	42,4%
Bács-Kiskun megye	5	2,4%
Baranya megye	11	5,4%
Békés megye	3	1,5%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	9	4,4%
Csongrád megye	8	3,9%
Fejér megye	4	2,0%
Győr-Moson-Sopron megye	4	2,0%
Hajdú-Bihar megye	13	6,3%
Heves megye	5	2,4%
Jász-Nagykun-Szolnok megye	9	4,4%
Komárom-Esztergom megye	3	1,5%
Nógrád megye	2	1,0%
Pest megye	17	8,3%
Somogy megye	4	2,0%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6	2,9%
Tolna megye	1	0,5%

Vas megye	2	1,0%
Veszprém megye	4	2,0%
Zala megye	6	2,9%
Telefonon keresztül	2	1,0%
Összesen	205	100,0%

Az intézkedések 37 százaléka a fővárosban, 14 százaléka megyei jogú, 35 százaléka egyéb városban, 12 százaléka községben, és 3 százaléka közterületen történt, illetve a segélyhívón történt tájékoztatást érintette.

13. táblázat Milyen településtípuson történt az intézkedés? (szám, %)

Település jellege	Az intézkedések száma	aránya
főváros	75	36,6%
megyei jogú város	29	14,1%
város	71	34,6%
község	24	11,7%
egyéb	6	2,9%
Összesen	205	100,0%

3.2 Panaszolt intézkedések

14. táblázat A panaszolt rendőri intézkedések, mulasztások száma és aránya (szám, %) a gyakoriság sorrendjében

Panaszolt intézkedés	száma	%
intézkedési kötelezettség a tv. rendelkezéseinek megfelelően [Rtv. 13. §]	81	13,3%
védelemnyújtás, felvilágosítás- és segítségadás, ember jogainak védelme; együttműködés; pártbefolyástól mentesség [Rtv. 2. §]	74	12,2%
segítségnyújtási kötelezettség [Rtv. 24. §]	37	6,1%
előállítás egyéb [Rtv. 33. § (2)–(5)]	37	6,1%
intézkedési kötelezettség részrehajlás nélkül [Rtv. 13. §]	36	5,9%
igazoltatás [Rtv. 29. §]	32	5,3%
arányosság követelménye [Rtv. 15. §]	25	4,1%
testi kényszer [Rtv. 47. §]	24	3,9%
rendőr szabályosan igazolja magát [Rtv. 20. § (1), (3)–(4)]	23	3,8%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében közúti ellenőrzés [Rtv. 44–45. §]	22	3,6%
bilincs [Rtv. 48. §]	18	3,0%
előállítás bcs. gyanúja miatt [Rtv. 33. § (2)]	17	2,8%
kényszerítő eszközök alkalmazásának követelménye (tv.-i feltételek, arányosság, ellenszegülés megtöréséig / intézkedés eredményességéig) [Rtv. 16. § (1)–(3)]	14	2,3%
a rendőr közli az intézkedés tényét, célját [Rtv. 20. § (2)]	13	2,1%
ruházat, csomag és jármű átvizsgálása [Rtv. 30–31. §]	11	1,8%
fogvatartott jogainak tiszteletben tartása [Rtv. 18. §]	9	1,5%

Panaszolt intézkedés	száma	%
biztonsági intézkedés [Rtv. 37. §]	8	1,3%
orvosi ellátás [Rtv. 17. § (2)]	7	1,2%
fokozott ellenőrzés [Rtv. 30–31. §]	7	1,2%
elfogás tettenérés esetén [Rtv. 33. § (1)]	7	1,2%
előállítás szabálysértés elkövetése miatt [Rtv. 33. § (2)]	7	1,2%
Intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen [Rtv. 39–40. §]	7	1,2%
a rendőr tájékoztatást nyújt a panasztétel lehetőségéről [Rtv. 20. § (2)]	6	1,0%
elfogás egyéb esetben [Rtv. 33. § (1)]	6	1,0%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében mintavétel [Rtv. 44–45. §]	6	1,0%
fogvatartott hozzátartozójának értesítése [Rtv. 18. §]	5	0,8%
titoktartási kötelezettség [Rtv. 21. §]	5	0,8%
tömegosztatás során felszólítás [Rtv. 59–60. §]	5	0,8%
intézkedés elmulasztása (kiírni) [Rtv. 29.–46. §]	5	0,8%
sérülésokozás kerülése (hozzátartozó értesítése) [Rtv. 17. § (2)]	4	0,7%
előállítás személyazonosság igazolásának elmaradása miatt [Rtv. 33. § (2)]	4	0,7%
intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsult kártalanítása [Rtv. 13. § (3)]	3	0,5%
felvilágosítás kérés [Rtv. 32. §]	3	0,5%
képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel készítése, megsemmisítése [Rtv. 42–42/A. §]	3	0,5%
tömegosztatás [Rtv. 59–60. §]	3	0,5%
szolg. feladatok tv.-es teljesítése, előjáró utasításainak engedelmeskedés, közbiztonság, közrend védelme (élete kockáztatásával is) [Rtv. 11. § (1)]	2	0,3%
elővezetés [Rtv. 34. §]	2	0,3%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében egyéb intézkedés [Rtv. 44–45. §]	2	0,3%
személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [Rtv. 46. §]	2	0,3%
vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, kardlap, ill. más eszköz alkalmazása [Rtv. 49. §]	2	0,3%
kínzás, kényszervallatás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód tilalma [Rtv. 16. § (4)]	1	0,2%
adatrögzítés az igazoltatás során [Rtv. 29. § (3)]	1	0,2%
idegenrendészeti intézkedés [Rtv. 35. §]	1	0,2%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében okmányok elvétele [Rtv. 44–45. §]	1	0,2%
csapatereő [Rtv. 58. §]	1	0,2%
kizárólag a Szolgálati Szabályzatban foglalt rendelkezés	1	0,2%
fegyverviselési jog [Rtv. 22. §]	0	0,0%
közös szabályok (előzetes figyelmeztetés, terhes nővel és gyermekkorúval szembeni tilalmak, helyettesítő eszköz szabályai, előjárónak jelentéstételi kötelezettség [Rtv. 61–62. §]	0	0,0%
belső szervezet és működés során egyéni felelősség mindenkor megállapítható legyen [Rtv. 11. § (2)]	0	0,0%
helyszín biztosítása [Rtv. 43. §]	0	0,0%
útzár, megállásra kényszerítés [Rtv. 51. §]	0	0,0%

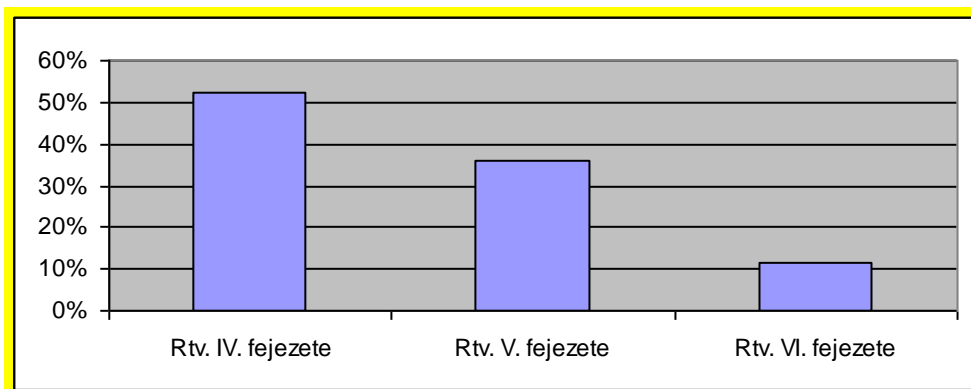
Panaszolt intézkedés	száma	%
rendőr szabályosan igazolja magát [Rtv. 20. § (1), (3)–(4)]	0	0,0%
előállítás szabálysértés elkövetése miatt [Rtv. 33. § (2)]	0	0,0%
személyi védelemmel, illetve Védelmi Programmal kapcs. intézkedés [Rtv. 46/A. §]	0	0,0%
szolgálati kutya alkalmazása [Rtv. 50. §]	0	0,0%
lőfegyverhasználat [Rtv. 52–56. §]	0	0,0%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében közúti ellenőrzés [Rtv. 44–45. §]	0	0,0%
biztonsági intézkedés [Rtv. 37. §]	0	0,0%
felvilágosítás kérés [Rtv. 32. §]	0	0,0%
segítség és eszközök igénybevétele [Rtv. 26. §]	0	0,0%
lőfegyver használata tömegben lévő személlyel szemben [Rtv. 57. §]	0	0,0%
veszélyhelyzet elhárításában közreműködés [Rtv. 14. §]	0	0,0%
határforgalom-ellenőrzés [Rtv. 35/A. §]	0	0,0%
közbiztonsági őrizet [Rtv. 38. §]	0	0,0%
műszeres ellenőrzés [Rtv. 41. §]	0	0,0%
külföldi szerv határrendészeti feladatokat ellátó tagjára vonatkozó rendelkezések [Rtv. 62/A. §]0,0%	0	0,0%
egyéb	18	3,0%
Összesen*	608	100,0%

* Mivel egy panaszhoz több rendőri intézkedés is tartozhat, ezért az összes elemszám magasabb lehet, mint a panaszok száma

15. táblázat Az intézkedések Rtv. fejezetek szerinti megoszlása (szám, %)

Panaszolt intézkedés	száma	aránya
Rtv. IV. fejezete	271	52,5%
Rtv. V. fejezete	186	36,0%
Rtv. VI. fejezete	59	11,4%
Összesen	516	100,0%

6. ábra Az intézkedések Rtv. fejezetek szerinti megoszlása (%)

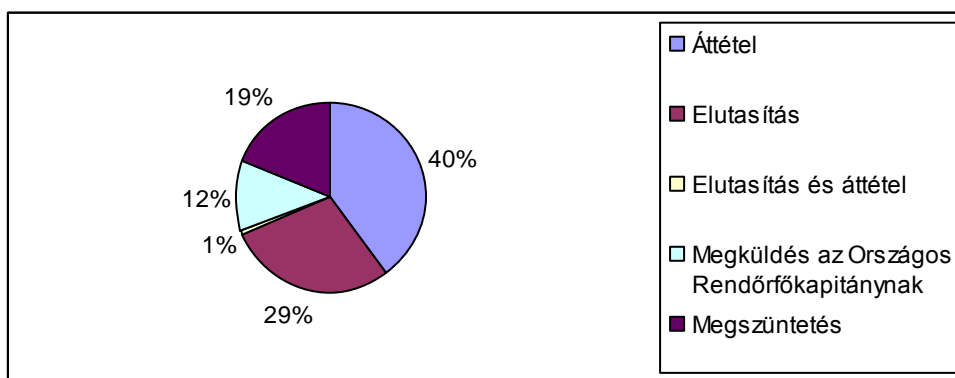
4. Az ügy sorsa

Az érdemi vizsgálatot igénylő ügyek (áttétel, megküldés ORFK-ra és megszüntetés) együttes aránya 70 százalék volt, a többi érdemi vizsgálatot nem igénylő (elutasítás, elutasítás és áttétel) ügy volt, az összes ügy 30 százaléka.

16. táblázat Az ügy sorsának száma és aránya (szám, %)

Az ügy sorsa	ügyek száma	aránya
Áttétel	116	39,6%
Elutasítás	84	28,7%
Elutasítás és áttétel	3	1,0%
Megküldés az Országos Rendőrfőkapitánynak	35	11,9%
Megszüntetés	55	18,8%
Összesen	293	100,0%

7. ábra Az ügy sorsának megoszlása (%)

17. táblázat A megszüntetési okok száma és aránya (szám, %)

A megszüntetés oka	a megszüntetések száma	aránya
a panaszost felhívta a Testület, hogy egészítse ki a panaszát, de ő ennek nem tett eleget, és a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet dönteni	15	27,3%
nincs vagy csekély fokú az alapjogsérelem, és a panaszos tiltakozott az áttétel ellen	22	40,0%
panaszt visszavonták	10	18,2%
egyéb	8	14,5%
Összesen	55	100,0%

18. táblázat Az elutasítási okok száma és aránya (szám, %)

Az elutasítás oka*	Az elutasítások száma	aránya
--------------------	-----------------------	--------

a panasz elkésett	11	12,5%
a Testületnek nincs hatásköre	22	25,0%
panasz nem jogosulttól származik	4	4,5%
kiderül, hogy már jogerősen lezárták a panaszeljárást	0	0,0%
a panaszos a Testület felhívása ellenére beadványát aláírásával nem erősítette meg	51	58,0%
Összesen	88	100,0%

* Egy elutasításhoz több ok is tartozhat, ezért az elutasítási okok száma nagyobb lehet, mint az elutasított ügyek száma.

19. táblázat Az áttételi okok száma és aránya (szám, %)

Az áttétel oka	száma	aránya
nem történt alapjogsérelem	93	53,4%
nem állapítható meg	60	34,5%
csekély fokú alapjogsérelem	21	12,1%
Összesen*	174	100,0%

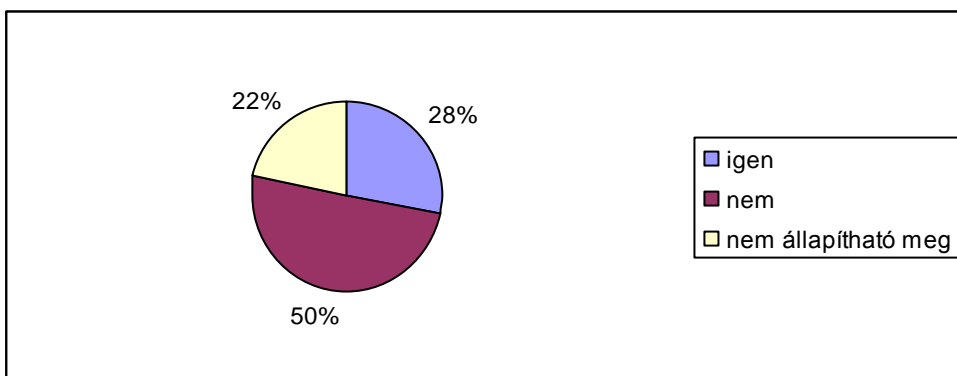
* Egy áttételhez több ok is tartozhat, ezért az okok száma nagyobb lehet, mint az áttétellel végződött ügyek száma.

5. Alapjogsértés

A rögzített esetek 28 százalékában állapított meg a Testület alapjogsértést, a felében nem történt alapjogsértés, az esetek további részében, 22 százalékában nem volt megállapítható az alapjogsértés. (

20. táblázat)

8. ábra Történt-e alapjogsértés? (%)

20. táblázat Alapjogsértések száma és aránya (szám, %)

Történt-e alapjogsértés	szám	arány
-------------------------	------	-------

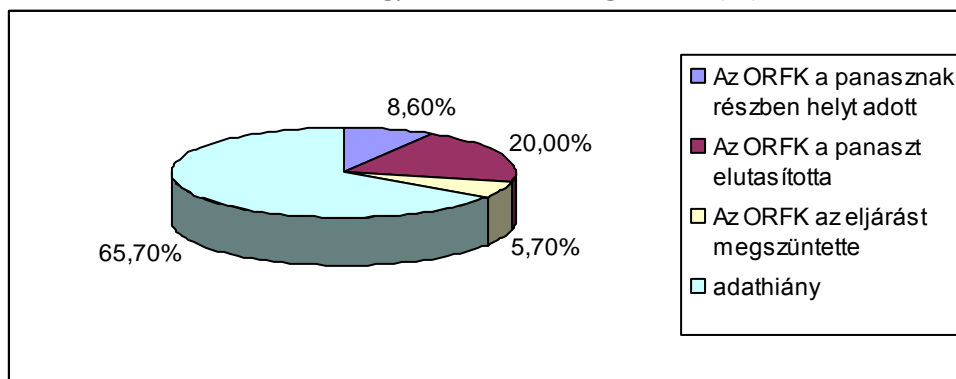
igen	56	28,0%
ebből: csekély	21	37,5%
súlyos	35	62,5%
nem	100	50,0%
nem állapítható meg	44	22,0%
Összesen*	200	100,0%

* egy panasz többféle alapjogot is érinthet

21. táblázat Az ORFK-ra küldött ügyek sorsának száma és aránya (szám, %)

Az ORFK-ra küldött ügyek sorsa	száma	aránya
Az ORFK a panasznak helyt adott	0	0,0%
Az ORFK a panasznak részben helyt adott	3	8,6%
Az ORFK a panaszt elutasította	7	20,0%
Az ORFK az eljárást megszüntette	2	5,7%
Az ORFK a panaszt áttette	0	0,0%
adathiány	23	65,7%
Végösszeg	35	100,0%

9. ábra Az ORFK-ra küldött ügyek sorsának megoszlása (%)

6. Különvélemény és párhuzamos indoklás

2017-ben egy különvélemény volt, párhuzamos indoklás viszont egy esetben sem volt.

7. Sértett alapjogok

22. táblázat Sértett alapjogok szám a sérülés foka szerint, gyakorisági sorrendben (szám)

Alapjog	Csekély alapjogsértés	Súlyos alapjogsértés	Összesen
tisztességes eljáráshoz való jog [XXIV. cikk]	17	24	41

emberi méltósághoz való jog [II.cikk]	3	14	17
személyi szabadság [IV. cikk]	0	16	16
személyes adatok védelme (képmás, hangfelvétel) [VI. cikk]	2	5	7
testi-lelki egészséghez való jog (testi épség) [XX. cikk]	0	4	4
tulajdonhoz való jog [XIII. cikk]	0	3	3
gyülekezési jog [VIII. cikk]	0	3	3
kínzás, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánás, büntetés (kísérlet) [III. cikk]	0	2	2
jó hírnévhez való jog [VI. cikk]	0	2	2
magánlakás sérthetlensége [VI. cikk]	0	1	1
jogorvoslathoz való jog [XXVIII. cikk]	0	1	1
személyi biztonság [IV. cikk]	0	1	1
élethez való jog [II. cikk]	0	0	0
magántitok védelme [VI. cikk]	0	0	0
közérdekű adatok megismeréséhez, terjesztéséhez való jog [VI. cikk]	0	0	0
magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog [VI. cikk]	0	0	0
gondolat-, lelkiismereti és vallásszabadság [VII. cikk]	0	0	0
egyesülési jog [VIII. cikk]	0	0	0
véleménynyilvánítás szabadsága [IX. cikk]	0	0	0
sajtószabadság [IX. cikk]	0	0	0
tud. és művészi alkotás szabadsága, tanszabadság [X., XI. cikk]	0	0	0
vállalkozás szabadsága [XII. cikk]	0	0	0
munkához való jog [XII. cikk]	0	0	0
menedékjog [XIV. cikk]	0	0	0
diszkrimináció tilalma [XV. cikk]	0	0	0
gyermekjogok [XVI. cikk]	0	0	0
sztrájkjog [XVII. cikk]	0	0	0
kérelem ill. panasz előterjesztéséhez való jog [XXV. cikk]	0	0	0
mozgásszabadság, tart. hely szabad megválasztása, ország elhagyásához ill. hazatéréshez való jog [XXVII. cikk]	0	0	0
védelemhez való jog (büntetőeljárásban) [XXVIII. cikk]	0	0	0
egyéb	0	0	0
Összesen	22	76	98

23. táblázat

Ha súlyos alapjogsértés történt, panaszolt intézkedések száma és aránya (szám, %)

Panaszolt intézkedés	száma	aránya
védelemnyújtás, felvilágosítás- és segítségadás, ember jogainak védelme; együttműködés; pártbefolyástól mentesség [Rtv. 2. §]	14	7,3%
szolg. feladatok tv.-es teljesítése, előjáró utasításainak engedelmeskedés, közbiztonság, közrend védelme (élete)	0	0,0%

Panaszolt intézkedés	száma	aránya
kockáztatásával is) [Rtv. 11. § (1)]		
belső szervezet és működés során egyéni felelősség mindenkor megállapítható legyen [Rtv. 11. § (2)]	0	0,0%
intézkedési kötelezettség a tv. rendelkezéseinek megfelelően [Rtv. 13. §]	14	7,3%
intézkedési kötelezettség részrehajlás nélkül [Rtv. 13. §]	9	4,7%
intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsult kártalanítása [Rtv. 13. § (3)]	0	0,0%
veszélyhelyzet elhárításában közreműködés [Rtv. 14. §]	0	0,0%
arányosság követelménye [Rtv. 15. §]	13	6,8%
kényszerítő eszközök alkalmazásának követelménye (tv.-i feltételek, arányosság, ellenszegülés megtöréséig / intézkedés eredményességéig) [Rtv. 16. § (1)–(3)]	8	4,2%
kínzás, kényszervallatás, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmód tilalma [Rtv. 16. § (4)]	1	0,5%
sérülésokozás kerülése (hozzátartozó értesítése) [Rtv. 17. § (2)]	3	1,6%
orvosi ellátás [Rtv. 17. § (2)]	1	0,5%
fogvatartott hozzátartozójának értesítése [Rtv. 18. §]	1	0,5%
fogvatartott jogainak tiszteletben tartása [Rtv. 18. §]	4	2,1%
rendőr szabályosan igazolja magát [Rtv. 20. § (1), (3)–(4)]	3	1,6%
a rendőr közli az intézkedés tényét, célját [Rtv. 20. § (2)]	7	3,6%
a rendőr tájékoztatást nyújt a panasztétel lehetőségéről [Rtv. 20. § (2)]	3	1,6%
titoktartási kötelezettség [Rtv. 21. §]	2	1,0%
fegyverviselési jog [Rtv. 22. §]	0	0,0%
segítségnyújtási kötelezettség [Rtv. 24. §]	2	1,0%
segítség és eszközök igénybevétele [Rtv. 26. §]	0	0,0%
igazoltatás [Rtv. 29. §]	8	4,2%
adatrögzítés az igazoltatás során [Rtv. 29. § (3)]	1	0,5%
fokozott ellenőrzés [Rtv. 30–31. §]	2	1,0%
ruházat, csomag és jármű átvizsgálása [Rtv. 30–31. §]	3	1,6%
felvilágosítás kérés [Rtv. 32. §]	1	0,5%
elfogás tettenérés esetén [Rtv. 33. § (1)]	4	2,1%
elfogás egyéb esetben [Rtv. 33. § (1)]	4	2,1%
előállítás személyazonosság igazolásának elmaradása miatt [Rtv. 33. § (2)]	1	0,5%
előállítás bes. gyanúja miatt [Rtv. 33. § (2)]	8	4,2%
előállítás szabálysértés elkövetése miatt [Rtv. 33. § (2)]	5	2,6%
előállítás egyéb [Rtv. 33. § (2)–(5)]	24	12,5%
elővezetés [Rtv. 34. §]	0	0,0%
idegenrendészeti intézkedés [Rtv. 35. §]	0	0,0%
határforgalom-ellenőrzés [Rtv. 35/A. §]	0	0,0%
biztonsági intézkedés [Rtv. 37. §]	1	0,5%
közbiztonsági őrizet [Rtv. 38. §]	0	0,0%
intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen [Rtv. 39–40. §]	3	1,6%
műszeres ellenőrzés [Rtv. 41. §]	0	0,0%
képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel készítése, megsemmisítése [Rtv. 42–42/A. §]	2	1,0%
helyszín biztosítása [Rtv. 43. §]	0	0,0%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében közúti ellenőrzés [Rtv. 44–45. §]	3	1,6%

Panaszolt intézkedés	száma	aránya
közlekedésrendészeti intézkedés keretében mintavétel [Rtv. 44–45. §]	1	0,5%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében okmányok elvétele [Rtv. 44–45. §]	0	0,0%
közlekedésrendészeti intézkedés keretében egyéb intézkedés [Rtv. 44–45. §]	1	0,5%
személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [Rtv. 46. §]	0	0,0%
személyi védelemmel, illetve Védelmi Programmal kapcs. intézkedés [Rtv. 46/A. §]	0	0,0%
testi kényszer [Rtv. 47. §]	11	5,7%
bilincs [Rtv. 48. §]	7	3,6%
vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, kardlap, ill. más eszköz alkalmazása [Rtv. 49. §]	0	0,0%
szolgálati kutya alkalmazása [Rtv. 50. §]	0	0,0%
útzár, megállásra kényszerítés [Rtv. 51. §]	0	0,0%
lőfegyverhasználat [Rtv. 52–56. §]	0	0,0%
lőfegyver használata tömegben lévő személlyel szemben [Rtv. 57. §]	0	0,0%
csapaterő [Rtv. 58. §]	0	0,0%
tömegoszlátás során felszólítás [Rtv. 59–60. §]	5	2,6%
tömegoszlátás [Rtv. 59–60. §]	3	1,6%
közös szabályok (előzetes figyelmeztetés, terhes nővel és gyermekkorúval szembeni tilalmak, helyettesítő eszköz szabályai, elöljárónak jelentéstételi kötelezettség [Rtv. 61–62. §]	0	0,0%
külföldi szerv határrendészeti feladatokat ellátó tagjára vonatkozó rendelkezések [Rtv. 62/A. §]	0	0,0%
intézkedés elmulasztása (kiírni) [Rtv. 29.–46. §]	0	0,0%
kizárólag a Szolgálati Szabályzatban foglalt rendelkezés	1	0,5%
egyéb	8	4,2%
Összesen*	192	100,0%

* Mivel egy panaszhoz több panaszolt intézkedés is tartozhat, ezért az összes elemszám magasabb lehet, mint a panaszok száma.

Tartalom

I. A Testület tájékoztatója 2017. évi tapasztalatairól	2
II. Összefoglaló a 2017. év legfontosabb eseményeiről	2
III. A Testület által vizsgált ügyek tanulságai	4
1. A rendőrség működésének általános elvei és szabályai	4
1.1. Az emberi méltóság és az emberek jogainak védelme	4
1.2. A törvény előírásainak megfelelő feladatellátás kötelezettsége	6
1.3. Intézkedési kötelezettség.....	7
1.4. Részrehajlásmentes intézkedés kötelezettsége.....	8
1.5. Arányosság követelménye	9
1.6. Jogok korlátozásának a lehetősége	9
1.7. Hozzá tartozó vagy más személy értesítési lehetősége	10
1.8. Szolgálati fellépés	11
1.9. Segítségnyújtási és tájékoztatási kötelezettség	14
2. Rendőri intézkedések.....	16
2.1. Igazoltatás	16
2.2. Fokozott ellenőrzés, ruházatátvizsgálás	18
2.3. Előállítás.....	20
3. Kényszerítő eszközök	26
3.1. Testi kényszer	26
3.2. Bilincs	28
3.3. Tömegosztatás.....	29
IV. Jogalkotási és hatáskör-bővítési javaslatok	32
1. Hivatalból történő eljárás	33
2. A Testület személyi értelemben vett hatáskörének a kibővítése a rendőrséggel közalkalmazotti jogviszonyban állókra	34
3. A Testület személyi értelemben vett hatáskörének a kibővítése a közterület-felügyelőkre.....	35
4. Felvilágosítás-kérés – meghallgatás – bizonyítási eszközök köre	36
5. A Testület vizsgálati körének tisztázása	37
6. A Testület eljárásának az elsődlegessége a rendőrségi panaszeljárással szemben.....	38
7. Feljelentési kötelezettség	40
8. Visszacsatolás, a Testület beavatkozási minőségének megteremtése és eljárási pozíciójának újragondolása	41
9. Az alapjogi sérelmek és az egyéb rendőrségi jogsértések közötti különbség panaszjogi kezelésének megszüntetése	42
10. A panaszeljárás során a rendőrség tudomására jutott adatok felhasználása.....	43
11. Az előállítottak helyzete.....	44
12. A kép- és hangfelvételek megőrzése.....	47
13. Tájékoztatás kérése	48
14. Az elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványok elkészítési problémája.....	49

15. Az igazoltatottak személyes adatainak kezelése	51
16. A gyülekezési jog gyakorlása.....	52
17. A fokozott ellenőrzés térbeli és időbeli határaitra vonatkozó jogszabályi rendelkezés hiánya.....	53
18. A jegyzőkönyvezési kötelezettség bevezetése	53
19. A rendőri felvilágosítás-kérés korlátainak tisztázása	54
20. Szolgálatba helyezés a rendőrt ért sérelem kapcsán és kizárás a rendőrségi intézkedések során.....	54
21. Beléptetés a rendőrségi objektumokba.....	55
22. Szabadságában korlátozott személy (például a panaszos előállítása esetén) egészségügyi dokumentációhoz való joga.....	56
23. Hivatalos okmányok helyszíni elvételéről megfelelő igazolás kitöltése és átadása	59
V. Statisztikai melléklet a Független Rendészeti Panasztestület 2017. évi beszámolójához.....	60